

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

GİTAR EĞİTİMİNDE SOL EL BAĞLAMINDA
PARMAK VE TEL SEÇİMİNİN
GELİŞTİRİLEBİLİRLİĞİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUHAMMED MUSTAFA CANBULUT

BALIKESİR, 2022

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAREĞİTİMİ ANABİLİM DALI

GİTAR EĞİTİMİNDE SOL EL BAĞLAMINDA
PARMAK VE TEL SEÇİMİNİN
GELİŞTİRİLEBİLİRLİĞİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUHAMMED MUSTAFA CANBULUT

TEZ DANIŞMANI

DOÇ. DR. HAKAN OKAY

BALIKESİR, 2022

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI*

Enstitümüzün Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda 201912567001 numaralı Muhammed Mustafa CANBULUT'un hazırladığı "Gitar Eğitiminde Sol El Bağlamında Parmak ve Tel Seçiminin Geliştirilebilirliğine Yönelik Görüşlerin Değerlendirilmesi" konulu YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 27/06/2022 tarihinde yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezin onayına OY BİRLİĞİ/OY ÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Üye (Başkan) Doç. Dr. Özge GENÇEL ATAMAN

İmza

Üye Dr. Öğr. Üyesi Belgin UZUNOĞLU YEGÜL

İmza

Üye (Danışman) Doç. Dr. Hasan Hakan OKAY

İmza

.../.../2022

Enstitü Onayı

ETİK BEYAN

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

27/06/2022

İmza

Muhammed Mustafa CANBULUT

ÖNSÖZ

Bu çalışma konusunun belirlenmesi ve kurgulanmasına öncülük ederek bilgilerini benimle paylaşan, yüksek lisans eğitim sürecim boyunca ve tez çalışmamın tüm aşamalarında her zaman yardımcı ve destekleyici olan emek ve katkıları için teşekkürün az kalacağı değerli danışmanım Doç. Dr. H. Hakan OKAY'a teşekkürü bir borç bilirim.

Tez çalışmamın tüm aşamalarında ve veri toplanma sürecinde büyük bir istek ve ilgi ile araştırmama katkıda bulunan değerli hocalarıma sonsuz teşekkür ederim.

Maddi ve manevi desteklerini esirgemeyerek her zaman yanımda olan canım annem Aylin TOLGA, babam Mehmet Ali CANBULUT ve değerli arkadaşlarıma çok teşekkür ederim. Tüm bilgi birikimlerini fedâkarca bana aktaran, gelişimime katkı sunan değerli hocalarım müzik öğretmeni Naver BAŞAK ve Yusuf ŞEFLEK'e, sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

BALIKESİR, 2022

MUHAMMED MUSTAFA CANBULUT

ÖZET

GİTAR EĞİTİMİNDE SOL EL BAĞLAMINDA PARMAK VE TEL SEÇİMİNİN GELİŞTİRİLEBİLİRLİĞİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

CANBULUT, Muhammed Mustafa

Yüksek Lisans, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. H. Hakan OKAY

2022, 69 Sayfa

Gitar çalan müzisyenlerin performans yaşantılarındaki sorunlardan birisi parmak numaralandırmaya ilişkin ilkelerdir. Diğer birçok çalgıda olduğu gibi, gitarda da parmak numaralarının kullanımı tartışmaya açık bir konu olarak görünmektedir. Parmak numaralarının kullanımında usta/çırak ilişkisinin temel alındığı veya deneyime dayalı rastgele öğrenme yaşantılarından faydalandığı düşünülmektedir. Ayrıca konunun kavramsallaştırılmasında da dağınıklık olduğu ileri sürülebilir. Bu bağlamda gitar eğitiminin önemi sorunlarından biri de parmaklandırma'dır. Bu araştırmada, gitar eğitiminde sol el bağlamında parmak ve tel seçiminin geliştirilebilirliğine yönelik görüşlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma betimsel bir araştırma olup karma metot yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri görüşme ve anket yoluyla toplanmıştır. Gitar eğitimcilerine yönelik 10 sorudan oluşan anket yoluyla toplanan verilerin, frekans analizi yapılarak tabloları oluşturulmuş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda parmaklandırmanın, gitar eğitiminin önemli bir sorunu olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın en önemli sonucu parmak numarası kullanımının öğretilebilir bir eğitim konusu olmasına yönelik geniş fikir birliğidir. Diğer bir sonuç ise gitar sanatçılarına göre parmak numarası belirlemede belli bir standart anlayış bulunmamaktadır. Çalgı yaşantısı düşünüldüğünde müziğin bireyselliği gibi müzik yapmayla doğrudan ilintili bir konu olarak parmak numarası yazmanın da bireysel deneyimle geliştiği ve kişiye özgü yaklaşımlardan oluştuğu anlaşılmaktadır Soruların yöneltildiği tüm uzmanlar çeşitli

gerekçelerle zaman zaman öğrencilerin çaldıkları eser veya etütlerde parmak numarası yazdıklarını veya değiştirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu gerekçeler öncelikle müzikal gerekçeler olduğu kadar kolay çalmaya, gücü korumaya ve fiziksel sağlığı korumaya işaret eden ergonomi ile de ilişkilendirilmiştir. Bazı gitar sanatçıları egzersiz olması amacıyla parmak numarası değiştirdiklerini ifade ederek, aslında konuya ilişkin bir öğretim stratejisine işaret etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Gitar Eğitimi, Müzik Eğitimi, Parmaklandırma.

ABSTRACT

EVALUATION OF VIEWS ON THE IMPROVABILITY OF FINGER AND STRING SELECTION IN THE CONTEXT OF THE LEFT HAND IN GUITAR EDUCATION

CANBULUT, Muhammed Mustafa

Master Thesis, Department of Fine Arts Education of Music Education Science

Advisor: Assoc. Doç. Dr. H. Hakan OKAY

2022, 69 pages

One of the problems in the performance life of guitar-playing musicians is the principles of finger numbering. As in many other instruments, the use of finger numbers in the guitar seems to be a controversial issue. It is thought that the use of finger numbers is based on the master/apprentice relationship or random learning experiences based on experience are used. In addition, it can be argued that there is a disorganization in the conceptualization of the subject. In this context, one of the important problems of guitar education is fingering. In this study, it was aimed to evaluate the views on the development of finger and string selection in the context of the left hand in guitar education. The research is a descriptive research and mixed method method was used. The data of the research were collected through interviews and questionnaires. Frequency analysis of the data collected through a questionnaire consisting of 10 questions for guitar trainers was made and tables were created and interpreted. As a result of the research, it was determined that fingering is an important problem in guitar education. The most important result of the research is the broad consensus that finger number use should be a teachable educational topic. Another result is that there is no standard understanding in determining finger numbers according to guitar artists. When the instrument life is considered, it is understood that writing finger numbers, as a subject directly related to making music, as well as the individuality of music, develops with individual experience and consists of personal approaches. These reasons are primarily associated with ergonomics, which refers to playing easily, preserving strength, and protecting

physical health, as well as musical reasons. Some guitarists stated that they changed finger numbers as an exercise and actually pointed to a teaching strategy related to the subject.

Keywords: Guitar Education, Music Education, Fingering.

Değerli Ailem ve Mehmet Akın TOLGA'ya

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xi
KISALTMALAR LİSTESİ	xiii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi	1
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Araştırmanın Varsayımları	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.6. Araştırmanın Tanımları	4
2. İLGİLİ ALANYAZIN	6
2.1. Kuramsal Çerçeve	6
2.1.1. Çalgı Eğitiminde Metot	6
2.1.2. Çalgı Metotlarında Sol El	7
2.1.3. Gitar Metotlarında Sol El	8
2.2. İlgili Araştırmalar	9
3. YÖNTEM	30
3.1. Araştırmanın Modeli	30
3.2. Evren ve Örneklem	31
3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri	32
3.4. Verilerin Toplama Süreci	33
3.5. Verilerin Analizi	33
4. BULGULAR VE YORUMLAR	34

5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	55
5.1. Sonuç	55
5.1.1. Pn Kullanımının Öğretilebilirliği.....	55
5.1.2. Terminolojik Bir Öneri “Parmak ve Tel Seçimi”	56
5.1.3. Pn Konusunda Bir Standardın Varlığı Hakkında Görüşler.....	56
5.1.4. Pn Kullanımında Müzikal Sonuç Beklentisi.....	57
5.1.5. Pn Kullanımında Yazma ve/veya Yazılanı Değişirme Gerekçeleri	57
5.2. Öneriler.....	58
KAYNAKÇA	60

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Parmaklandırmayla İlgili Çalışmalar	9
Tablo 2. Çeşitli Öğretim Yöntem ve Modelleri ile İlgili Çalışmalar	10
Tablo 3. Sağ El ile İlgili Çalışmalar	13
Tablo 4. Deşifre ile İlgili Çalışmalar	14
Tablo 5. Gitar Metotları ile İlgili Çalışmalar	15
Tablo 6. Bibliyografya ile İlgili Çalışmalar	17
Tablo 7. Özenen Müzik Eğitimi Alanında Yapılan Çalışmalar	18
Tablo 8. Gitarist ve Besteciler ile İlgili Yapılan Çalışmalar	19
Tablo 9. Ülkemiz Gitar Eğitimi Alanında Yapılan Çalışmalar	20
Tablo 10. Gitarın Türk Müziğinde Kullanımı ile İlgili Yapılan Çalışmalar	23
Tablo 11. Gitar Teknikleri ile İlgili Çalışmalar	25
Tablo 12. Eser İnceleme ve Analiz ile İlgili Çalışmalar	26
Tablo 13. Diğer Çalışmalar	27
Tablo 14. Görüş Belirten Gitar Eğitimcilerinin Çalıştıkları Yerlerin Dağılımı	31
Tablo 15. Görüş Belirten Gitar Eğitimcilerinin Mezuniyet Durumları	32
Tablo 16. Görüş Belirten Gitar Eğitimcilerinin Görev Süreleri	32
Tablo 17. Uzmanların Pn Yazmaya Yönelik Yaklaşımlar Hakkında Görüşleri	34
Tablo 18. Uzmanların Pn Öğrenmede Kaynakları Hakkındaki Görüşleri	39
Tablo 19. Uzmanların Pn Yazma ve Değiştirmede Gerekçeleri	40
Tablo 20. Uzmanların Pn Yazma Öğretimine İlişkin Görüşleri	43
Tablo 21. Uzmanların Pn Yazmada Sağ El Etkeni	46
Tablo 22. Gitar Eğitimcilerinin “Sol Elde Parmak Numaralarını Belirlerken, Tel Seçimini de Birlikte Düşünmek Gerekir” Görüşüne Katılma Durumları	48
Tablo 23. Gitar Eğitimcilerinin “Gitarda Uygun Parmak Numaralarının Seçimi, Öğrencinin Kendi Kendine Öğreneceği Bir Konudur” Görüşüne Katılma Durumları	49
Tablo 24. Gitar Eğitimcilerinin “Gitarda Uygun Parmak Numaralarının Seçimi Bir Öğretim Konusudur ve Bu Konuda Eğitimciye Gerekse Bir Vardır” Görüşüne Katılma Durumları	49
Tablo 25. Gitar Eğitimcilerinin “Gitarda Parmak Numarası Seçiminde Belli Bir Anlayış/Yaklaşım Vardır” Görüşüne Katılma Durumları	50

Tablo 26. Gitar Eğitimcilerinin “Gitar Öğrencileri İçin Parmak Numarası Yazma Konusunda Geliştirilmiş Belli Bir Yönteme Gereksinim Var” Görüşüne Katılma Durumları	51
Tablo 27. Gitar Eğitimcilerinin “Ben Parmak Numaralarını Yazmayı Tek Başıma Öğrendim” Görüşüne Katılma Durumları.....	51
Tablo 28. Gitar Eğitimcilerinin “Öğrencileriniz İçin Parmak Numaralarını Değiştiriyor Musunuz?” Görüşüne Katılma Durumları.....	52
Tablo 29. Gitar Eğitimcilerinin “Öğrencilerim Eserlerin Üzerinde Belirlenmiş Parmak Numaralarına Kesinlikle Uymak Zorundadırlar” Görüşüne Katılma Durumları	53
Tablo 30. Gitar Eğitimcilerinin “Öğrencilerim Kendi Başlarına Parmak Numarası Yazabilirler” Görüşüne Katılma Durumları.....	53
Tablo 31. Gitar Eğitimcilerinin “Öğrencilerime Parmak Numaralarını Yazmaları Konusunda Sorumluluk/Ödev Veriyorum” Görüşüne Katılma Durumları	54

KISALTMALAR LİSTESİ

- f** : Frekans
MEB : Milli Eğitim Bakanlığı
Pn : Parmak Numarası

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırma problemi, problem cümlesi, alt problemler, amaç, önem, varsayımlar, sınırlılıklar ve araştırmayla ilgili tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Araştırmanın Problemi

Gitar bugünkü halini alana kadar çeşitli aşamalardan geçmiştir. Her ülke gitar ve gitar benzeri çalgıları farklı isimlerle adlandırmış, çalgıların fiziki yapıları, tel ve perde sayıları, icrasında kullanılan teknikler farklılıklar göstermiş, bu farklılıklar çalgının eğitim boyutunda ortak bir dil oluşturmasını engellemiştir. Bir çalışmasında Uluocak (2003) gitarın tarihsel sürecini M.Ö 1400-1350 yıllarında yapıldığı tahmin edilen Hitit gitarıyla başlatmaktadır. Ona göre 11. yy.'da gitarra morisca, gitarra latina, 14. yy.'da vihuela, 17. yy.'da barok gitar, 18. yy. ortalarında romantik gitarın şekillenmesi gitarın tarihi gelişimindeki önemli aşamalardır. Son olarak 1863 yılında Antonio Torres tarafından üretilen, bugün tüm dünyada standart ölçüler olarak kabul edilen Torres gitarıyla modern gitar fiziksel özelliklerine kavuşmuştur.

Gitar tarihine bakıldığında 18. yy. sonları ve 19. yy.'da çalgının performans ve eğitim alanında önemli bir yol kat edildiği görülmektedir. Ferdinando Carulli, Mauro Giuliani, Matteo Carcassi, Fernando Sor, Dionisio Aguado gibi isimler çalgıyı ustaca icra etmenin yanında gitar için eserler ve çeşitli etütler yazmışlardır. Aguado, 1820'de "Escuela de Guitarra", 1843'de " Nuevo Metodo para Guitarra", Carcassi, "Op. 59 Methode Complete pour la Guitarre", "Op.60 25 Etudes", Carulli, 1810 da "Methode Complete pour la Guitarre", Sor, 1830 yılında "Metode pour la Guitare" metotlarını yayınlamıştır (Erim, 2005, s. 2). Yayımlanan bu metotların bugünkü gitar eğitiminin yapı taşlarını oluşturdukları söylenebilir.

Gitarın tüm dünyada tanınmasında önemli rol oynayan gitaristlerin başında Andreas Segovia (1893 – 1987) ismi öne çıkmaktadır. İspanyol gitarist Segovia, gitarın bir konser çalgısı olarak kullanılabilceğini, klasik orkestralarla beraber icra edilebileceğini savunmuş, klasik bestecilerin eserlerini gitara adapte ederek gitar repertuarının genişlemesi için çalışmalar yürütmüştür. Yöndem (1992) çalışmasında Andreas Segovia'yı modern gitar repertuarının temellerini atan yeri doldurulamayacak bir gitarıcı olarak tanımlamıştır.

Gitarın günümüzde en yaygın kullanılan çalgılardan biri olduğu söylenebilir. Bir çalışmasında Kanneci, 1970'li yıllarda sadece Japonya'da gitar eğitimi alanların sayısının 6 milyon kişiye ulaştığını belirterek, gitarın dünyada önemli ölçüde popülerlik kazandığını vurgulamıştır (Kanneci, 2001, s. 13). Örneğin Yöndem (1992) de çalışmasında klasik gitarın tüm dünyada etkisini artırdığına dikkat çekmekte; bunun nedeni olarak da gitarın kolay taşınabilir olması ve gitarın sunduğu geniş müzikal ifade olanaklarından dolayı diğer müzik türleriyle olan uyumunu sunar. Bu gerekçelerin yanında gitarın yaygınlaşmasındaki diğer nedenler arasında ucuza üretilebilmesi, ulaşılabilir olması, taşınabilir olması, çalınabilmesi için yer kısıtlamasının olmaması gibi etkenler de diğer araştırmacılar tarafından dile getirilmektedir (Halvaşı, 1999 s. 23; Cemil, 2003 s. 6; Can, 2004, s. 7; Varış, Akbulut ve Altıncı, 2016, s. 136).

Gitarın birçok çalgı arasında yaygınlaşarak öne çıkması, diğer bir ifadeyle popülerleşmesi; gitar eğitiminin de yaygınlaşması sonucunu doğurmuştur. Gitar eğitimi tüm çalgılar arasında, yaklaşık 500 yıldır eğitim yöntemleri sistemli bir şekilde denenen, metotlar yazılan, eğitim ekollerinin olduğu ayrıcalıklı bir çalgı eğitimi alanı olarak görülebilir (Rende, 2006, s. 23). Farklı müzik kültürlerinde gitarın yaygınca kullanılması, çeşitli yaş guruplarına doğru gitar eğitiminin genişlemesi ve eğitim yaklaşımlarının ve yaşantılarının sürekli değişim ve gelişim içinde olması, gitar eğitiminde de güncel sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Dolayısıyla gitar eğitimi konusunda çeşitli araştırmacılarca ve gitar sanatçılarınca geniş bir literatürün olduğu söylenebilir.

Gitarla ilgili lisansüstü çalışmalara konuları bağlamında bakıldığında eser inceleme ve analiz (Cangökçe, 2010), gitar eğitimi (Uluocak, 2003), program inceleme ve model önerisi (Arslanoğlu, 2010), metot inceleme ve karşılaştırma

(Erim, 2005), gitarın Türk müziğinde kullanılması (Kaya, 2014) gibi konuların öne çıktığı görülmüştür (Öztutgan, 2016, s. 705; Can ve Güneç, 2019, s. 139). Gitar eğitimine bakıldığında yukarıda değinilen çalışmalara karşın, geniş bir sorun dağarı hala ele alınmayı beklemektedir. Bu sorunlar arasında parmak numaralarını belirlemeye ilişkin kavramsallaştırma ve yöntem önerilerinin eksikliği dikkat çekmektedir. Parmak numarası (pn), diğer bir ifadeyle parmaklandırma, esere ait notaların hangi parmaklarla çalınacağını belirten bir yöntemdir (Öztutgan, 2018, s. 116). Bu yöntemde parmak numaraları nota üzerinde küçük rakamlarla gösterilir.

Gitar ses elde etmek için iki elin kullanıldığı, icracının arada çekiç, yay, baget gibi başka bir araç olmadan, doğrudan parmaklarıyla ses ürettiği bir çalgıdır. Bunun yanında özellikle yaylı çalgı ailesiyle benzer ilkelerle, sol el seslerin basılmasından sorumludur. Sol el güçlü basılmadığında, kalitesiz bir tını üretimi olacaktır. Dolayısıyla her iki el için de geçerli olmak üzere, parmak dokunuşunun sesin niteliğine olumlu ya da olumsuz etkileri bulunmaktadır. Başka bir ifadeyle, parmakların kullanımı, doğrudan gitarın ses kalitesine etki eder.

Gitar çalan müzisyenlerin performans yaşantılarında parmaklarla ilgili diğer bir önemli konu ise, parmak numaralandırmaya ilişkin ilkelerdir. Diğer birçok çalgıda olduğu gibi, gitarda da parmak numaralarının kullanımı tartışmaya açık bir konu olarak görünmektedir. Parmak numaralarının kullanımında usta/çırak ilişkisinin temel alındığı veya deneyime dayalı rastgele öğrenme yaşantılarından faydalandığı düşünülmektedir. Ayrıca konunun kavramsallaştırılmasında da dağınıklık olduğu ileri sürülebilir. Bu bağlamda gitar eğitiminin önemi sorunlarından biri de parmaklandırmadır. Literatüre bakıldığında konuyu tanımlamayı amaçlayan ve sorunları belirleyip çözüm öneren çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Bu nedenle araştırmanın problemini; gitarda sol el bağlamında parmak ve tel seçiminin geliştirilebilirliğine yönelik görüşlerin alınması oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, gitar eğitiminde sol el bağlamında parmak ve tel seçiminin geliştirilebilirliğine yönelik görüşlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Gitar eğitiminde bir eseri ya da etüdü çalışma aşamasında o eserin armonik, ritmik, müzikal form analizinin yapılması önemli görölmektedir. Bunun yanında o esere ait notaların hangi parmaklarla icra edileceği de önem taşımaktadır. Parmaklandırmanın nasıl yapılacağı hususunda kesin bir kural olmadığı görüşünün yaygın olmasıyla beraber parmaklandırma konusunda da bir kavram karmaşası görönmektedir. Literatüre bakıldığında bu konuyu el alan çalışmaların az sayıda olduğu göze çarpmaktadır. Dolayısıyla çalışmada ele alınan problemin gitar eğitimcilerinin görüşleri bağlamında ele alınması, bu konudaki sorunları betimleyeceği ve farkındalık yaratacağı düşünölmektedir.

Araştırmada elde edilen bulguların gitar eğitimcileri ve gitar öğrencilerine katkı sağlayacağı öngörölmektedir. Bunun yanında sonuçların, literatürde sayıca az olan parmaklandırma çalışmalarının devamı için ışık tutacağı umulmaktadır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

- a. Araştırmaya katılan gitar eğitimcilerinin anket sorularını objektif bir şekilde yanıtladıkları,
- b. Anket sonuçlarındaki bilgilerin gerçeği yansıttığı varsayılmaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma; Türkiye'deki tüm bölgelerde Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Devlet Konservatuvarı, Güzel Sanatlar Lisesi, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm resmi okullar, mesleki ve özengen gitar eğitimi veren tüm kurumlarla sınırlıdır.

1.6. Araştırmanın Tanımları

Gitar: Genellikle altı telli, telleri iki parmak arasında çekilerek çalınan telli bir çalgı, kitara (TDK, 1998, s. 857).

Parmaklandırma: Esere ait notaların hangi parmakla çalınacağını gösteren bir yöntem

Tını: Türlü müzik araçlarının verdiği sesleri birbirinden ayırt etmeyi sağlayan ses özelliği (TDK, 1998, s. 2217).

2. İLGİLİ ALANYAZIN

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili olan diğer araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Kuramsal Çerçeve

Araştırma parmak numarası olgusunun keşfedilmesine yönelik doğasından dolayı kuramsal bir yapıya dayanarak kurgulanmamıştır. Bu çalışmada olgunun çerçevesinin ortaya çıkmasıyla gitarda sol elde parmak numarası konusunda kuramsal bir anlayışa doğru yeni araştırmalar için bazı bilgilerin ortaya konmaktadır. Bu bağlamda doğrudan kuramsal bağlantılarının tümevarımsal olarak gelecekteki çalışmalarla kurulacağı söylenebilir.

Bu bölümde yapılan çalışmaların sol elde parmak numarası yazma konusunda ele alınıp, kuramsal bir bağlantı kurulmaya çalışılmıştır. Bu anlayışla çalgı eğitimindeki yaklaşımları sergileyen metotlar ve parmak numarası konusundaki araştırmalar tartışılmıştır.

2.1.1. Çalgı Eğitiminde Metot

Birçok disiplinde olduğu gibi çalgı eğitiminde de çeşitli anlayışları taşıyan ve eğitimin bu anlayışlara göre sürdürüldüğü materyaller bulunmaktadır. Metotlar bu materyalleri oluşturan, her çalgının kendine özgü özellikleriyle bezenmiş kuramsal derinliği olan ürünlerdir. Türk Dil Kurumu sözlüğüne bakıldığında metot, yöntem olarak belirtilmiş; yöntem ise 1. bir amaca erişmek için izlenen, tutulan yol, usul, sistem ve 2. bilimde belli bir sonuca erişmek için bir plana göre izlenen yol olarak

tanımlanmıştır (TDK, 1998, s. 2567). Dolayısıyla belli bir anlayışı taşıyan ve kuramsal bir altyapısı olan uygulamaya dönük çalgı çalışma yöntemleri metotları oluşturmaktadır. Çalgı metotlarını konu edinen çalışmaları ele almak sol el kullanımına ilişkin bazı görüşler sunabilir.

2.1.2. Çalgı Metotlarında Sol El

Çalgılarda sol el konusu çoğunlukla sağ elden ayrı düşünülen, özellikle yaylı çalgılarda ayrı işlevleri olan bir unsur olarak ele alınmıştır. Rus keman ekolünden yaklaşımların tartışıldığı çalışmasında Merdinli (1998) bu ayrımı açıkça ortaya koymaktadır. Benzer şekilde kontrbas konulu bir çalışmada da iki elin ayrı ayrı ele alındığı görülebilir (Tokgöz, 2019).

Çalgı metotlarını ele alan çalışmalarda, sol el ile ilgili genel olarak yaslandığı anlayışın ortaya konmasından çok içerdikleri tekniklerin betimlendiği bir raporlama anlayışı göze çarpar. Şişman'ın viyolonselde sol ele ilişkin metotları ele aldığı çalışmasında öne çıkan ve geneli yaylı çalgıdaki tekniklerin derlenmesi görülebilir (Şişman, 2010). Bu çalışmadaki betimsel yaklaşımına yakın şekilde Alpay da Mazas Op.36 2. kitabı ele alarak, sol el tekniklerini ortaya koymuştur (Alpay, 2010). Basmacıoğlu'nun araştırması ise piyanoda sol el için yazılmış etütleri ve öne çıkan besteci ve piyanistleri vurgulaması açısından önem taşımaktadır (Basmacıoğlu, 2010).

Yukarıda verilen bu çalışmalarda genel anlayış sol ele ilişkin teknik içeriğin derlenmesi ve betimlenmesine yöneliktir. Bunların yanında sol elin bir unsur olarak dikkate alındığını göstermeleri ve bu konuda bir çalışma alanı olduğunu göstermeleri açısından önem taşımaktadırlar. Gitar eğitiminde sol ele ilişkin çalışmalardaki anlayışları ele almak anlamlı görünmektedir.

2.1.3. Gitar Metotlarında Sol El

Gitar eğitiminde kullanılan metotlara ve araştırmalara bakıldığında, sol elin kullanımına yönelik çeşitli çalışma ve görüşler göze çarpmaktadır. Parmak hazırlamalı gitar çalma anlayışını temel alan deneysel çalışmasında Bingöl, sağ ve sol elin birçok çalışmada ayrı olarak ele alındığını ifade ederek, kendi çalışmasında iki el için de parmak hazırlamalı çalışma önerisini deney materyali olarak ortaya koymuştur (Bingöl, 2010). Bingöl (2010)'n araştırması bu çalışmada da ortaya konan parmak ve tel seçiminde iki elin birlikte düşünülme durumunu anlamlandırma açısından önem taşımaktadır.

Bir program geliştirme çalışması olarak raporlanan Ceviz'in araştırmasında sağ el ve sol el koordinasyonu program önerisindeki alışılagelen bir yaklaşımla ele alınmıştır (Ceviz, 2021). Çalışma incelendiğinde sol elde parmak numaralandırma konusuna yer verilmemekle birlikte, iki elin koordinasyonu ve doğru duruş ve tutuşun programın bir parçası olarak dikkatle sunulduğu görülebilir.

Gitar metotlarında sol el kullanımı konusunda en dikkat çekici çalışmayı Gnen (2019) gerçekleştirmiştir. alışmasında tarihsel olarak sol ele yönelik yazılmış metot veya etütleri ortaya koymuş olan Gnen, ayrıca bu çalışmaların gitar sanatçısı ve gitar eğitimcilerince bilindiklerini ve kullanıldıklarını da belirlemiştir. Ayrıca önemli bir vurguladığı konu da, sol ve sağ elin birlikte düşünülmesi gereken bütüncül unsurlar olmasına yöneliktir. Başka bir ifadeyle parmak ve tel seçimi anlayışını sergileyen bir yaklaşım Gnen (2019) tarafından da sergilenmektedir.

Bu alışmalar bağlamında gitarda sol elde parmak kullanımının bir olgu olarak varolduğu, temsil eden metotlar ve etütlerin bilindiği ve kullanıldığı görülebilir. Ancak hala sol elde parmak kullanımı konusunda eğitsel açıdan olgunun çerçevesini belirlemek bir gereksinim olarak ortadadır. Bu araştırmanın kuramsal yapısını tanıma anlamında da araştırmacılara yardımcı olacağı söylenbilir.

2.2. İlgili Araştırmalar

Tablo 1. Parmaklandırmayla İlgili Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Bingöl (2010)	Deneysel	Özengen gitar eğitimi alan 12-15 yaş 14 öğrenci	Çok yönlü müziksel performans değerlendirme ölçeği	Parmak hazırlamalı gitar eğitimi yönteminin öğrencilerin gitar çalma becerilerine, denel işleme uygulanma sürecinde uzun vadede katkıda bulunduğu saptanmıştır
Akçay (2015)	Karma yöntem, betimsel, deneysel	Güzel sanatlar fakültesi'nde eğitim gören 10 öğrenci	Yapılandırılmamış görüşme formu, performans dereceleme ölçeği	Yazarın çalışmanın öğrenciye etkisi olumludur
Varış, Akbulut ve Altıncı (2016)	Nicel, deneysel	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 14 öğrenci	Performans değerlendirme formu, video kayıt	Öğrencilerin eserlerde uygun parmak hareketlerini yazmada yetersiz oldukları görülmüştür
Öztutgan ve Öztutgan (2018)	Doküman tarama, içerik analizi	Yok	Çeşitli yazılı kaynaklar	Klasik gitar parmaklandırmasının beş ana başlık halinde sınıflandırılabilmesi ileri sürülmüştür
Canbulut ve Okay (2021)	Nitel	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 15 öğrenci	Yarı yapılandırılmış görüşme formu	Öğrencilerin parmaklandırmada kendilerini yetersiz gördükleri belirlenmiştir

Tablo 1’de parmaklandırmaya ilişkin çalışmalara yer verilmiştir. Çalışmalara bakıldığında genellikle bir öğretim yönteminin öğrenciler üzerindeki başarı düzeyini nasıl etkilediğiyle ilgili deneysel araştırmalar öne çıkmaktadır. Deneysel boyutta yürütülen bu çalışmaların yanında, konuya ilişkin öğrencilerin beceri ve yeterlik konusunda eksikliklerinin ortaya konduğu araştırmalar da dikkat çekmektedir.

Öztutgan ve Öztutgan'ın (2018) çalışmalarında ise beş temel yaklaşımın olduğu ileri sürülmüş ve konuya ilişkin bir yaklaşım model önerisi getirilmiştir.

Tablo'1'de verilen bu araştırmalar, öğrencilerin parmak numarası yazma konusunda bilişsel ve duyuşsal olarak yetersiz olduklarını ortaya koyarak, aynı zamanda model önerisi ve deneysel çalışmalarla parmaklandırma konusunda önemli bir çalışma alanı olduğu ve konunun kavramsal bir görüntü sunduğu görülmektedir. Ancak çalışmaların sınırlı sayıda ve boyutta kaldığı da düşünülebilir.

Tablo 2. Çeşitli Öğretim Yöntem ve Modelleri İle İlgili Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Can (2004)	Deneysel	7-9 yaş 18 öğrenci	Klasik gitar performans testi, performans kriter tablosu, video kayıt	Repertuvar destekli eğitim programının etkin bir eğitim aracı olduğu belirlenmiştir
Can (2009)	Deneysel	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 10 öğrenci	Başarı testi, çalgı gözlem formu, öğretmenlik mesleği tutum ölçeği, gitar dersi tutum ölçeği	Akran öğretiminin gitar eğitiminde etkili bir yöntem olduğu belirlenmiştir
Erim (2009)	Deneysel	Eğitim Fakültesi İlköğretim ve Özel Öğretim bölümlerinde eğitim gören 22 öğrenci	Video kaydı, gözlem formu	Video model destekli öğretimin, gitar performansında etkili olduğu görülmüştür
Baltacı (2009)	Betimsel, deneysel	7-9 yaş grubu 20 öğrenci	Kaynak tarama, gözlem	Gitar eğitiminde renk kullanımının etkili bir yöntem olduğu belirlenmiştir
Yıldıran (2010)	Nitel, içerik analizi, betimsel	2 eser	Kaynak tarama, müzikal analiz	Gitar eğitiminde eser çalışmaya dayalı bir model önerisi getirilmiştir
Yokuş (2010)	Deneysel	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 10 öğrenci	Başarı testi	Dizgeli eğitim öğretim programının, başarı düzeyini artırmada etkili olduğu belirlenmiştir

Tablo 2-devamı

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Özdemir (2014)	Deneyisel	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 14 öğrenci	Video kayıt, başarı testi, ölçek	Uygulanan modelin, öğrencilerin bilgi düzeylerini artırmada etkili olduğu anlaşılmıştır
Aykar (2014)	Deneme öncesi model	Özengen gitar eğitimi alan 6 öğrenci	Gözlem formu	Gıtarıda Suzuki yönteminin bilişsel-duyuşsal hedef ve davranışlarında olumlu yönde etkileri bulunmuştur
Aykar (2014)	Karma-gömülü desen, deneysel	Güzel Sanatlar Lisesinde eğitim gören 10 öğrenci	Değerlendirme formu, tutum ölçeği, başarı testi, yapılandırılmış ders gözlem formu, görüşme formu	Web tabanlı uzaktan eğitimin gitar eğitiminde etkili olduğu sonuçlanmıştır
Turhal (2017)	Deneyisel, odak grup görüşmesi	Güzel Sanatlar Fakültesinde eğitim gören 10 öğrenci	Video, gözlem formu	Video ile gerçekleştirilen öz düzenlemeli öğrenmenin çalgı performansına etkisinin olumlu olduğu görülmüştür
Aktaş (2017)	Nicel, deneysel	Özengen gitar eğitimi gören 40 öğrenci	Literatür taraması, uzman görüşü, tutum ölçeği, dereceli puanlama anahtarı	Yenilikçi öğretim yönteminin etkili olduğu belirlenmiştir
Öncel (2021)	Betimsel	7 gitar eğitimcisi	Yarı yapılandırılmış görüşme	Klasik gitar eğitiminde ulusal müziklere yer verilmesinin, öğretim ilkelerine uygun olduğu sonucuna varılmıştır
Yılmaz (2021)	Karma metod, açımlayıcı sıralı yöntem	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 26 öğrenci	Motivasyon ölçeği, tutum ölçeği, gitar eşikleme değerlendirme formu, yarı yapılandırılmış görüşme formu	Ters Yüz Öğrenme Modeli'nin geleneksel öğrenime göre daha etkili olduğu sonucu elde edilmiştir

Tablo 2’de öğretim yöntem ve modelleri ile ilgili yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Çalışmaların genel amacı, bir öğretim yönteminin öğrenciler üzerindeki etkilerini belirlemektir. Araştırmalara bakıldığında, üniversitelerin müzik öğretmenliği programları ve güzel sanatlar liselerini kapsamasının yanı sıra ilköğretim ve küçük yaş grupları düzeyinde de ele alınması dikkat çekmektedir. Bu bağlamda günümüzde gitar eğitiminin çeşitli yaş gruplarına yayıldığı, özellikle küçük yaş gruplarındaki çalışmaların arttığı gözlemlenebilir.

Can (2004), çalışmasında 7-9 yaş grubu öğrencilerine repertuvar destekli bir metot önerisi getirmiş ve Castet’in metodunun 7-9 yaş grubu öğrencilerine uygulanabilir olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Baltacı (2009) da 7-9 yaş grubuna yönelik bir eğitim programı hazırlamış, renklerle yapılan öğretimin hem kolay nota okuma hemde notaların yerlerini bulma konusunda etkin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Can (2004) ve Baltacı (2009)’nın çalışmalarının, ülkemizde ki küçük yaş grubuna yönelik gitar eğitimi için yapılan hem içerik hem de sonuçları itibariyle önemli araştırmalar olduğu söylenebilir.

Bu çalışmaların yanında günümüzde teknolojinin hızla gelişmesi ve hayatımızın her alanına doğrudan etki etmesiyle beraber, gitar eğitiminde de teknolojinin yeri ve önemi araştırmaların konusu olmuştur. Erim (2009) çalışmasında başlangıç gitar eğitiminde video destekli öğretim yönteminin etkilerini belirlemiş ve gitar performansına olumlu etki ettiği sonucuna ulaşmıştır. Aykar (2014) ise web tabanlı uzaktan eğitimin gitar eğitimine olumlu katkılarının olduğunu belirlemiştir.

Çoğunlukla deneysel yöntem ile yapılan araştırmaların sonucunda, denenen çeşitli öğretim yöntemlerinin tümünün çeşitli değişkenler üzerinde olumlu etkiler ürettiği görülmektedir.

Tablo 3. Sağ El İle İlgili Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Özyörük (2014)	Deneysel	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 20 öğrenci	Literatür taraması, bilgi toplama formu, gitar performans dereceleme ölçeği	Sağ el öncelikli öğretimin başlangıç gitar eğitiminde etkili olduğu belirlenmiştir
Akbulut (2019)	Derleme	Çeşitli dokümanlar	Kaynak tarama, içerik analizi	Sağ el tekniğinde mutlak bir doğrunun olmadığı, gitaristin anatomik yapısına göre değişkenlik gösterdiği yorumuna varılmıştır
Altunsoy (2020)	Nitel, betimsel yöntem	6 eser	Literatür taraması, içerik analizi	Araştırma sonucunda 25 adet yeni sağ el egzersizi belirlenmiştir
Şenel (2021)	Betimsel	3 gitarist	Video kayıt, içerik analizi	Gamların hızlı çalınabilmesi için “i” ve “m” parmaklarının kullanımının yeterli olduğu sonucuna varılmıştır

Tablo 3’te sağ el ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir. Araştırmaların, gitarda kullanılan sağ el tekniklerinin incelenmesi doğrultusunda yürütüldüğü söylenebilir. Araştırmacıların genellikle var olan bir durumu betimledikleri çalışmaların yanı sıra öğretim yönteminin sınandığı bir adet deneysel çalışma da yer almaktadır.

Özyörük (2014) deneysel çalışmasında, başlangıç gitar eğitiminde sağ el öncelikli eğitimin geleneksel öğretime kıyasla öğrenci başarısını artırdığını belirlemiştir. Akbulut (2019) çalışmasında ise Segovia’dan günümüze usta gitaristlerin sağ el tekniklerini incelemiş, tekniklerin uygulanmasında mutlak bir doğru olmadığını, kişinin anatomik yapısıyla bağlantılı olduğunu ifade etmiştir.

Şenel (2021)'in çalışması ise gamların çalınmasında sağ el bileşenleri olarak “i” ve “m” parmaklarının kullanımının etkilerini vurgulaması bakımından önemli görülmektedir.

Tablo 3'e bakıldığında literatürde sağ el odaklı çalışmaların sayıca az olduğu ve özellikle konservatuvarların gitar bölümleri kapsamında yürütüldüğü söylenebilir. Bu görüntü, sağ el gibi önemli bir teknik unsura ilişkin yapılacak yeni araştırmalara gereksinim olduğu izlenimi doğurmaktadır.

Tablo 4. Deşifre İle İlgili Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Ergin (2015)	Yarı deneysel model	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 5 öğrenci	Deşifre performansı dereceli puanlama anahtarı, bilişüstü özdüzenleme farkındalığı görüşme formu, deşifre çalma tutum ölçeği	Bilişüstü özdüzenlemeyle yapılan eğitimin, deşifreye etkisi olumludur
Faraj (2018)	Betimsel, genel tarama modeli, deneysel	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 8 öğrenci	Yaylı çalgı çalışma zihinsel algı ve tutum ölçeği, gitar performans dereceleme ölçeği, video kayıt	Zihinsel uygulama çalışmalarının gitar öğrencilerinin deşifre yapma becerisini duruş, tutuş, oturuş ile doğru ve temiz çalma (entonasyon) bakımından olumlu yönde etkilemiştir
Öztutgan (2018)	Nicel, tarama modeli	Tüm mesleki müzik eğitimi kurumlarında eğitim alan 158 öğrenci, 34 eğitmen	Gözlem formu, anket, döküman analizi	Geliştirilen metodun öğrencilerin deşifre performansına etkisi olumludur
Alihan (2019)	Nicel, deneysel	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 6 öğrenci	Video kayıt, uzman görüşü, deşifre tutum ölçeği, deşifre performans ölçeği	Toplu çalma eğitiminin deşifre becerisine etkisi olumludur
Kaynar (2020)	Betimsel, tarama modeli, karma metod, klasik deneysel yöntem	15 akademisyen, 11 öğrenci	Görüşme, yarı yapılandırılmış görüşme	Gitar öğretim elemanlarının deşifre becerilerinin gelişiminde çoğunlukla yabancı kaynakları kullandığı sonucuna ulaşılmıştır

Tablo 4’te gitar alanında yapılan deşifre çalışmalarına yer verilmiştir. Araştırmalarda deşifre becerilerini geliştirmeye yönelik yöntemlerin deneysel çalışmalarla olumlu etkiler ürettiklerini raporladığı görülmektedir.

Bu araştırmalar arasında olan Ergin (2015)’nin çalışmasında, bilişüstü özdüzenlemeye göre yapılan eğitimin, deşifre esnasında esere ait kuralları uygun şekilde uygulamaya temel davranışlardan daha fazla etkisi olduğu görülmüştür. Bir diğer araştırma olarak Öztutgan (2018)’nin çalışması, öğrencilerin deşifre becerilerini geliştirmeye yönelik bir yöntem ortaya koymuş ve olumlu sonuç alınmış diğer bir deneysel çalışma olarak sunulabilir. Dolayısıyla deşifre konusunda da ağırlıklı deneysel çalışmaların yapıldığı görülmektedir.

Tablo 5. Gitar Metotları İle İlgili Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Erim (2005)	Nicel, betimsel	4 metot	Kaynak tarama, İçerik analizi	Sırasıyla Küçükay, Aydın, Arenas ve Mills metotlarının yoğunlukla kullanıldığı belirlenmiştir.
Küçükosmanoğlu (2006)	Nicel, betimsel, tarama	11 metot	Kaynak tarama, uzmanlarla yapılan görüşme	Başlangıç gitar eğitiminde öğretilen temel ve teknik davranışların metotlara göre gösterdikleri farklılıklar belirlenmekle, benzer teknik becerilerin kullanıldığı görülmüştür.
Şahin (2008)	Betimsel, nitel, içerik analizi	Arenas 1 metodu	Kaynak tarama, görüşme	Gitar eğitim programı ile Arenas metodunun örtüştüğü belirlenmiştir
Arslanoğlu (2010)	Nitel, betimsel, genel tarama modeli	8 Metot	Literatür taraması, görüşme	Metotların tümünde resim, şema, fotoğraf gibi görsel materyallere yer verildiği, öğrenciler için faydalı olabilecek pratik bilgilere ve tavsiyelere yer verildiği, “açıklık” ve “somuttan soyuta” ilkelerine uyulduğu belirlenmiştir
Kalaycıoğlu (2016)	Betimsel	3 yurt içi kaynak, 3 yabancı kaynak	Literatür taraması	İncelenen kitapların 6-9 yaş grubu çocukları için uygun olduğu belirlenmiştir

Tablo 5-devamı

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Gökalp (2019)	Betimsel, literatür taraması	8 gitar metodu	Kaynak tarama	Donanımda değiştirici işaret olmayan ya da az olan etütlere ağırlık verildiği, ölçü sayısı tercihi ağırlıklı olarak basit ölçülere, sırasıyla birleşik ölçülere ve en az da karmaşık ölçülere yer verildiği belirlenmiştir

Tablo 5’te gitar metotları ile ilgili yapılan araştırmalara yer verilmiştir. Araştırmalar incelendiğinde; metot karşılaştırma, metot içeriklerini analiz etme ve öğretim programlarına uygunluğunu belirleme çalışmaları öne çıkmaktadır. Nitel-betimsel olarak yürütülen çalışmalara bakıldığında yerli ve yabancı metotlara yer verildiği, genellikle standart olarak kabul edilen ve tercih edilen metotların araştırmada yer aldıkları görülmektedir.

Erim (2015) çalışmasında ülkemizde gitar eğitiminde kullanılan 4 metodu içerik analizi yaparak incelemiş ve karşılaştırmıştır. Yoğunlukla kullanılan ilk iki metodun Küçükay ve Aydın’tan’a ait olması Türk gitar eğitimcilerinin alana katkılarını sergilemesi açısından önemli görünmektedir.

Arslanoğlu (2010) da çalışmasında ülkemizde kullanılan 8 metodu bilimsellik, öğretim ilkelerine uygunluk gibi kavramlarla ele almış ve incelemiştir. Bu karşılaştırma ve inceleme çalışmaları, metotların içeriğini iyi anlamak için gitar eğitimcilerine ve öğrencilere faydalı olabileceği düşünülebilir. Araştırmaların genel sonucuna bakıldığında; incelenen metotların basitten karmaşığa, açıklık, somuttan soyuta gibi öğretim ilke ve yöntemleri ile örtüştüğü, ülkemiz gitar eğitiminde kullanımının uygun olabileceği söylenebilir. Gitar eğitimine ulusal pencereden bakıldığında, öne çıkan metotların neler olduğuyla ilgili olarak bu araştırmaların önemli fikirler taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo 6. Bibliyografya İle İlgili Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Alyörük (2016)	Tarama modeli	1986-2015 yılları arasındaki lisansüstü tezler	Literatür taraması	Gitar alanında 120 araştırma olduğu belirlenmiştir
Öztutgan (2016)	Nicel, betimsel, tarama yöntemi	1986-2015 arası 125 gitar tezi	Literatür taraması, içerik analizi	Sanatta yeterlik araştırmalarının eser inceleme, diğer tüm araştırmaların gitar eğitimi alanında yapıldığı ve çalışmaların çoğunun tarama modeli kullanılarak hazırlandığı belirlenmiştir
Can ve Güneç (2019)	Betimsel	2019 yılına kadar yazılmış tüm lisansüstü tezler	Literatür Taraması	Gitar alanında 2019 yılına kadar 118 yüksek lisans, 24 doktora, 16 sanatta yeterlik tez çalışması yapıldığı sonucuna varılmıştır

Tablo 6’da ülkemizde gitar alanında yayımlanan raporların bibliyografyasını ortaya koyan çalışmalara yer verilmiştir. Araştırmalara bakıldığında genel amacın, gitar alanında yazılan lisansüstü çalışmaların incelenmesi olduğu görülmektedir. Tarama yöntemi ile elde edilen bulgular 1986-2019 yılları arasındaki çalışmaları kapsamaktadır. Ülkemizde 1986-2019 yılları arasında gitar konulu lisansüstü tezlerin 118 yüksek lisans, 24 doktora ve 16 sanatta yeterlik tezi olarak dağılım gösterdiği belirlenmiştir (Can ve Güneç, 2019, s. 165). Gitar konulu lisansüstü araştırmalara bakıldığında, eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği programları (Can, 2019), konservatuar gitar bölümleri (Süalp, 2014), güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümleri (Özdek, 2013), Anadolu güzel sanatlar liseleri (Cemil, 2003) ve özengen müzik eğitimi veren kurumlarla (Bingöl, 2010) ilişkili olarak yapıldığı görülmektedir.

Tablo 7. Özengen Müzik Eğitimi Alanında Yapılan Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Yiğit ve Özdek (2010)	Nicel	16 il-55 gitar eğitimcisi	Anket, içerik analizi	Özengen gitar eğitiminde yabancı metotların yanında yerli kaynakların da kullanıldığı belirlenmiştir
Ceviz (2014)	Betimsel	7 gitar metodu	Görüşme, anket	Arenas I metodunda herhangi bir görsele yer verilmemiştir. Diğer metotların tamamında çeşitli konuların işleniş görsellerle desteklenmiştir
Akça (2018)	Nicel, deneysel	Özengen gitar eğitimi alan 16 öğrenci	Kursiyer bilgi ve seçme formu, klasik gitar performans testi, anket, video kaydı	Özengen eğitimde, teknoloji desteği ile yapılan eğitimin normal yöntemlere göre daha etkili olduğu görülmüştür
Ceviz (2021)	Karma metod, deneysel	Özengen gitar eğitimi alan 5 öğrenci	Literatür taraması, görüşme, değerlendirme ölçeği	Program tasarısının başarılı ve uygulanabilir olduğu sonucuna varılmıştır

Tablo 7’de özengen müzik eğitiminde yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Araştırmaların genel amacına bakıldığında, özengen gitar eğitimine yönelik öğretim materyalleri oluşturmak ve özengen gitar eğitiminde kullanılan metotların incelenmesi olduğu görülebilir.

Ceviz (2014) araştırmasında, özengen gitar eğitiminde kullanılan 7 metodu incelemiş ve içerik farklarını, olumlu-olumsuz yönlerini tespit etmiştir.

Akça (2018) 16 öğrenci ile yürüttüğü deneysel çalışmasında teknoloji destekli bir gitar metodu ortaya koymuştur.

Ceviz (2021) başlangıç düzeyi için bir öğretim programı oluşturmuş ve programın uygulanabilir olduğu sonucunu elde etmiştir. Günümüzde gitarın geniş kitlelere ulaşması ve popüler bir çalgı olması sonucunda yaygınlaşan özengen gitar eğitimi alanında yapılan çalışmalar, sadece özengen özelinde değil, gitar eğitiminin çeşitli alanlarına da doğrudan katkı sağlayan önemli çalışmalar oldukları söylenebilir.

Tablo 8. Gitarist ve Besteciler İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Rende (2006)	Betimsel	Yok	Kaynak tarama, görüşme	Francisco Tarrega'nın 20. yy. gitar müziğini önemli ölçüde etkilemiş olduğu sonucuna varılmıştır
Doğru ve Yöndem (2009)	Betimsel	13 Türk klasik gitarist	Yapılandırılmış görüşme	Türk gitaristlerin ailelerinin ekonomik yapısının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir
Öztutgan (2015)	Nitel, betimsel	Yok	Kaynak tarama, görüşme	Ziya Aydın'tan'ın klasik gitar eğitimine sağladığı büyük katkılar betimlenmiştir.
Sili (2020)	Betimsel	Yok	Kaynak tarama	Barrious'un gitar tekniğinin ileri seviyede ve romantik dönem stilinde olduğu betimlenmiştir
Dursun (2021)	Betimsel	Yok	Kaynak tarama, görüşme	Erdener'in çalışmalarının, gitar müziğinin gelişimi açısından önemli olduğu sonucuna varılmıştır
Tokatlı (2021)	Betimsel	Yok	Kaynak tarama	Bream'in gitar repertuvarına birçok eser ve yenilik kattığı betimlenmiştir

Tablo 8'de gitarist ve bestecilerle ilgili yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Çalışmaların genel amacının önemli gitarist ve bestecilerin gitar yaşantılarını incelemek, gitar ve gitar eğitimine katkılarını belirlemek olduğu söylenebilir. Yapılan çalışmaların hepsinin betimsel çalışmalar olduğu ve verilerin kaynak tarama yöntemiyle elde edildiği görülebilir.

Rende (2006) çalışmasında gitar tarihi için önemli bir yere sahip olan Tarrega'nın gitar eğitimine katkılarını incelemiş, Tarrega'nın 20. yy. gitar müziğini önemli ölçüde etkilediği ve Tarrega Okulu adında bir eğitim ekolünün oluştuğunu belirtmiştir.

Öztutgan (2015) araştırmasında Ziya Aydıntan'ın hayatını incelemiş ve gitar eğitimine yaptığı katkıları ortaya koymuştur. Sili (2020)'de çalışmasında Agustín Barrios'un müzikal özellikleri ve icra yöntemlerini ele almıştır.

Gitarın bugününü anlamak için, geçmişten günümüze gitar icrasına ve gitar eğitiminin gelişiminde katkı sağlayan önemli isimleri de tanımak, analiz etmek önemli bir yol olarak görülebilir. Bu bağlamda bakıldığında gitarist ve bestecilerin incelendiği çalışmaların varlığı, gitar eğitimine ve literatürüne önemli katkılar sağladığı söylenebilir.

Tablo 9. Ülkemiz Gitar Eğitimi Alanında Yapılan Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Kulaoğlu (1993)	Tarihsel yöntem, betimsel	Yok	Doküman analizi, görüşme	Ülkemizde gitara olan ilginin her geçen gün arttığı görüşüne ulaşılmıştır
Halvaşi (1999)	Tarihsel yöntem, betimsel	Mesleki ve özengen eğitim kurumlarında eğitim veren 95 eğitimci, 858 öğrenci	Anket, görüşme	Müzik eğitiminde çalgının büyük ilgi gördüğü, müzik öğretmeni ve öğrencileri tarafından derste kullanım uygunluğu taşıdığı anlaşılmıştır
Uluocak (2003)	Nicel betimsel	Müzik öğretmenliği programlarında eğitim alan 85 öğrenci, 7 öğretim elemanı	Anket, kaynak taraması, görüşme	Bireysel çalgı gitar dersi öğretim elemanlarının %57.14'ünün branşının gitar olduğu belirlenmiştir
Erhan (2006)	Survey yöntemi	Yok	Uzmanlarla yapılan görüşme, literatür taraması	Kanneci'nin Türk müzik yaşantısına katkıları betimlenmiştir
Kasar (2006)	Betimsel	Mesleki müzik eğitimi almayan 300 üniversite öğrencisi	Anket	Öğrencilerin pop gitara daha sıcak baktıkları belirlenmiştir

Tablo 9-devamı

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Denizer (2008)	Betimsel, tarama modeli	Müzik öğretmenliği programında eğitim alan 35 öğrenci, 5 öğretim elemanı	Literatür taraması, anket	Müziksel işitme-okuma-yazma dersinin gitar ders başarısına katkı sağladığının düşünüldüğü sonucuna ulaşılmıştır
Tepe (2010)	İlişkisel tarama modeli	Müzik öğretmenliği programlarında eğitim alan 25 öğrenci	Anket, kaynak tarama	Müzik öğretmen adayı olan gitar öğrencilerinin mesleki yeterlik algılarının yüksek olduğu belirlenmiştir
Uluocak (2015)	Betimsel	Yok	Literatür taraması	Türkiye’de 1923-1973 yılları arasında gitar yaşantısı betimlenmiştir
Kaya (2018)	Genel tarama modeli, içerik analizi	2007-20017 yılları arasında Türkiye’de düzenlenen gitar etkinlikleri	Görüşme formu, belge taraması	Klasik gitar festivalleri, yarışmaları, buluşmaları ve içeriğinde yer alan etkinliklerin, gitar eğitimine önemli ölçüde katkı sağladığının düşünüldüğü görülmüştür
Aydoğan (2019)	Tarama	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 41 öğrenci, 11 eğitimci	Anket	Öğrencilerin, lise ve lisans gitar eğitimlerine Arenas 1 metodu ile başladıkları belirlenmiştir
Tezcan (2019)	Karma yöntem	Yaygın eğitim kurumlarında ders alan 60 öğrenci	Doküman analizi, anket, görüşme, öğrenci gözlem formu	Gitar eğitiminin bireylere olumlu katkılarının olduğu sonucuna varılmıştır
Şahin (2020)	Nicel, tarama	Güzel sanatlar liselerinde ders veren 15 eğitimci	Kaynak taraması, anket	Kitap öğretmenler tarafından büyük ölçüde yeterli bulunmuştur

Tablo 9-devamı

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Ak, Can ve Özdemir (2022)	Betimsel	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 80 öğrenci	Ölçek	Müzik öğretmeni adaylarının klasik gitar performansı öz-yeterlik inançlarının bir çok değişkene göre farklılıklar taşıdığı görülmüştür
Tunçkılıç ve Yokuş (2022)	Nitel	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 8 öğrenci	Yarı yapılandırılmış görüşme formu, içerik analizi	Öğrencilerin çoğunun, konserlerde ve sınavlarda eserlerini ezberden çalma eğiliminde oldukları belirlenmiştir

Tablo 9’da ülkemiz gitar eğitimi ile alakalı çalışmalara yer verilmiştir. Çalışmalara bakıldığında çoğunlukla ülkemizde müzik öğretmenliği programlarında ve güzel sanatlar liselerinde yer alan gitar eğitimi derslerine yönelik araştırmalar olduğu görülebilir.

Uluocak (2003), gitar eğitimcileri ve öğrencilerinin gitar eğitimi hakkındaki görüşlerini sunduğu çalışmasında, gitar dersine giren öğretim elemanlarının %42.86’sının ana branşının gitar olmadığını tespit etmiştir. Bu sonuca göre ana branşı gitar olan gitar eğitimcilerine ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Denizer (2008)’ de çalışmasında gitar öğrencilerinin işitme dersi başarılarını, gitar eğitimcileri ve öğrencilerinin görüşleri açısından değerlendirmiştir. Çalışma sonucuna göre, müziksel-işitme-okuma-yazma dersinin gitar dersine doğrudan katkı sağladığı ve öğrenci başarısını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmaların yanında tarihsel bağlamla ele alınan araştırmalar da görülmektedir. Örneğin Kulaoğlu (1993), çalışmasında ülkemizde klasik gitarın yeri ve önemini ortaya koymuş, Halvaşi (1999)’ de ülkemiz müzik eğitiminde gitarın yerini, kullanım durumunu çalışmasında sunmuştur.

Çalışmaların genel sonuçlarına bakıldığında ülkemiz müzik eğitiminde klasik gitarın yaygınca kullanıldığı, gitar eğitiminin her geçen gün önemini artırdığı söylenebilir.

Tablo 10. Gitarın Türk Müziğinde Kullanımı İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Daşer (2007)	Nitel, tarama modeli	13 gitar öğretim elemanı	Anket, kaynak tarama	Gitar öğretim elemanlarının çoğu gitar ile makamsal eserler çalmanın gitar eğitimini olumlu yönde etkileyeceğini belirtmiştir
Özdek (2013)	Betimsel	Güzel sanatlar fakültesinde eğitim gören 8 öğrenci	Görüşme formu, video kayıt, performans değerlendirme ölçeği	Makamsal eserlere yönelik alıştırmaların gitar performansına etkisi olumludur
Kaya (2014)	Nitel	6 gitarist	Tarama, görüşme, odak küme	Halk müziğinin gitar ile çok seslendirilirken armonik kurallarla değil estetik kaygılarla icra edildiği görüşü belirlenmiştir
Tabak (2016)	Karma yöntem, durum çalışması	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 7 öğrenci	Kaynak taraması, yarı yapılandırılmış görüşme formu, performans değerlendirme formu	Türk müziği makamlarıyla yazılan bir repertuarın gitar öğretiminde kullanılabileceği sonucuna varılmıştır
Kuyumcu (2017)	Betimsel, tarama modeli	11 gitarist	Yarı yapılandırılmış görüşme formu	Klasik gitara uyarlanmış halk müziği eserlerine yeterli önemin verilmediği görüşü ortaya çıkmıştır
Bozyiğit (2019)	Betimsel, genel tarama modeli	Müzik öğretmenliği programında ders veren 22 gitar öğretim elemanı	Literatür taraması, anket	Öğretim elemanları lisans ve lisansüstü derecelerinde toplam 107 adet Türk Halk Müziği düzenlemesi kullanmaktadırlar
Han (2019)	Nitel	Yok	Uzman görüşü, içerik analizi, literatür taraması	Çalışma sonucunda 3 türkü, caz armonisi ve stilleriyle klasik gitara uyarlanmıştır
İnalöz (2020)	Nitel, betimsel	35 türkü	Kaynak tarama, görüşme	Erzincan türkülerinin gitar eğitimi veren kurumlarda birçok farklı seviyede kullanılacak çeşitlilikte metotlarda yer verilebileceği görüşüne varılmıştır

Tablo 10’da gitarın Türk müziğinde kullanımı ile ilgili çalışmalara yer verilmiştir. Araştırmalara bakıldığında çoğunlukla makamsal Türk müziğinin gitara uyarlanması, halk müziklerinin gitar eğitiminde kullanılması gibi alt başlıkların araştırmaların temel konusu oldukları görülebilir. Çoğunlukla konservatuvarların gitar bölümleri kapsamında yürütülen araştırmaların, durumu ortaya koyan betimsel araştırmalar oldukları, verilerin genel olarak görüşme yöntemiyle toplandıkları söylenebilir.

Daşer (2007), makamsal halk ezgilerinin gitar eğitiminde kullanım durumunu ortaya koyduğu çalışmada; gitar eğitimcilerinin %61’inin gitarla makamsal müzik seslendirmenin gitar eğitimini olumlu etkileyeceği görüşünü belirtmiştir.

Bozyiğit (2019)’de araştırmasında gitar eğitiminde halk müziği düzenlemelerinin kullanımını araştırmıştır. 22 öğretim elemanı ile yürütülen çalışma sonucunda eğitimcilerin gitar derslerinde 107 adet Türk halk müziği düzenlemesi kullandıkları ve bu düzenlemelerin öğrenci motivasyonunu artırdığı sonucuna ulaşmıştır.

Kuyumcu (2017), araştırmasında ülkemizdeki gitarist bestecilerin halk müziğini gitarla düzenleme yaklaşımlarını ele almıştır. Elde edilen veriler ışığında katılımcılar, klasik gitara uyarlanmış halk müziği eserlerinin eğitim müfredatında yeteri kadar yer almadığını, konser ve dinleti gibi etkinliklerde de gereken önemin verilmediği görüşünde bulunmuşlardır.

Bu sonuçlar çerçevesinde; Türk halk müziği ezgilerini klasik gitara uyarlamının ve eğitim müfredatında yer vermenin ülkemiz gitar eğitimine katkı sağlayacağı, öğrenci motivasyonuna olumlu yönde etki edeceğini söylemek mümkündür.

Tablo 11. Gitar Teknikleri İle İlgili Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Çınar (2005)	Nicel, tarama modeli	70 çağdaş eser, 65 öğrenci	Gözlem formu, anket	Araştırmada incelenen çağdaş gitar müziğinin, gitar eğitiminde kullanılabiliyor olduğu belirlenmiştir
Dalkılıç (2010)	Nicel, betimsel	Müzik öğretmenliği programında eğitim gören 55 öğrenci, 8 öğretim elemanı	Anket, görüşme formu	Öğrencilerin sırayla bare tekniği, çarpma tekniği ve tremolo tekniğini seslendirirken zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır
Cangökçe (2016)	Nitel, betimsel	Yok	Kaynak tarama	Sol el teknikleri açıklanmıştır
Yemen (2017)	Nicel	15 gitar öğretim elemanı	Belge tarama, görüşme	En çok kullanılan tekniklerin tirando, arpej ve apoyando teknikleri olduğu belirlenmiştir
Çetindere (2019)	Betimsel	Yok	Kaynak tarama	Rahat çalma yaklaşımlarına uygun şekilde çalışıldığında, sol elde ciddi anlamda kas gücü tasarrufu sağlayarak, çalma performansına katkıda bulunduğu görüşüne varılmıştır
Es (2019)	Betimsel	Yok	Doküman analizi	Gitar müziğinde kullanılan efektler ve tekniklerin eserlerde nota yazım biçimiyle gösterilmesinin önemi betimlenmiştir

Tablo 11’de gitar teknikleri ile ilgili yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Araştırmalar incelendiğinde gitar tekniklerini betimleyen çalışmalar oldukları görülebilir.

Cangökçe (2016), sol el tekniklerini incelemiş, tekniklerin gelişimlerini günümüz kullanımlarıyla çalışmasında sunmuştur. Araştırmanın gitar teknikleri dışında yalnızca sol el bağlamında ele alınması, literatürde bu alana ait az çalışmanın yer alması bu çalışmanın önemini artırdığı düşünülebilir.

Yemen (2017)' de çalışmasında gitar eğitiminde kullanılan teknikleri incelemiş ve en çok kullanılan teknikleri açıklamıştır. 15 gitar eğitimcisi ile yürütülen çalışma sonucunda en çok tirando, arpej ve apoyando tekniklerinin gitar eğitiminde kullanıldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bu çalışma da ülkemiz gitar eğitiminde en çok kullanılan teknikleri ifade etmesi açısından dikkat çekici bir çalışma olduğu görülebilir.

Dalkılıç (2010), müzik öğretmenliği programındaki öğrencilerle yürüttüğü çalışmasında öğrencilerin gitar tekniklerini çalma zorluklarını incelemiştir. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin en çok bare, çarpma ve tremolo tekniklerinde zorlandıkları belirlenmiştir.

Araştırmaların, gitar tekniklerinin gitar çalmak için temel unsurlardan biri olduğu düşünüldüğünde gitar eğitimi literatüründe önemli bir yere sahip olduğu görülebilir.

Tablo 12. Eser İnceleme ve Analiz İle İlgili Çalışmalar

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Cangöğçe (2010)	Nitel, betimsel	10 çalışma	Doküman analizi, içerik analizi	Küçükay'ın motif örnekleri egzersiz olarak düzenlemiş ve analiz edilmiştir
Süalp (2014)	Betimsel	Johann Sebastian Bach'ın BWV1012 çello suiti	Doküman analizi, literatür taraması, içerik analizi	Eserin gitar ile icra edilebilmesinin uygun olduğu sonucuna varılmıştır
Kolaoğlu (2019)	Nitel, betimsel, tarama modeli	10 etüt	Literatür taraması, uzman görüşü	Belirlenen etütlerin 4/4, 3/4 ve 2/4'lük ölçü sayıları ile yazıldığı sonucuna varılmıştır
Şahin (2020)	Tarama modeli	Güzel sanatlar lisesi ders kitapları	Kaynak taraması	Kitapların eğitim alanında önemli bir yer tuttuğu ancak nota yazım hatalarının varlığı, düet, trio, kuartet ve eşlik çalışmalarına yer verilmediği belirlenmiştir
Gültekin (2020)	Betimsel	6 eser	Uzman görüşü	Eserlerin gitar eğitiminde kullanılmasının uygun olduğu sonucuna varılmıştır
Cantürk (2021)	Betimsel	Yok	Kaynak tarama	Assad'ın gitar ve Brezilya müziğine önemli katkıları betimlenmiştir

Tablo 12’ de eser inceleme ve analiz ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir. alışmalar incelendiğinde çoğunlukla konservatuvarların gitar bölümlerinin bu araştırmalar üzerinde yoğunlaştığı gözlemlenebilir. Yerli ve yabancı eserlerin incelendiği çalışmalarda müzikal form, armonik ve ritmik yapıların incelenmesi temel amaç olarak görülebilir. Bunun yanında gitar eğitiminde de kullanılan etüt ve eserlerin incelendiği çalışmalar da yer almaktadır.

Kolaoğlu (2019), çalışmasında gitar eğitiminde kullanılan 10 adet etüdü incelemiş, müzikal içerik analizi yapmıştır. Belirlenen etütlerin popüler olması, gitar eğitiminde sıklıkla kullanılması gitar eğitimi ve öğrencileri tarafından dikkat çekici bir araştırma olarak görülebilir.

Cangökçe (2010)’de gitarist besteci Bekir Küçükay’ın motiflerini incelemiş, 10 adet eserini analiz etmiş ve motifleri egzersizleştirmiştir. Sağ ve sol elin birlikte düşünüldüğü egzersizlerin ileri düzey gitar tekniklerinin çalışılması için önem arz ettiği gözlemlenebilir.

Gültekin (2020) alışmasında besteci Esim Ertüzün Can’ın “6 miniatr” eserini incelemiş ve gitar eğitiminde kullanımının uygun olup olmadığını araştırmıştır. Çalışma sonucuna göre eserlerin gitar eğitiminde kullanılabilir olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuçla araştırmanın gitar eğitim müfredatına katkı sağladığı söylenebilir.

Tablo 13. Diğer alışmalar

Yazar	Yöntem	alışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Halvaşı (1992)	Nitel	65 besteci	Kaynak tarama	Gitarın 19. yy.’da teknik açıdan, biçim ve repertuarının genişlemesi açısından önemli gelişmeler kaydettiği sonucuna ulaşılmıştır
Ergin (2006)	Betimsel	Müzik Ğretmenliği programı ve konservatuvarda eğitim alan 43 Ğrenci	Literatür taraması, görüşme, anket	10 öğrenciden 1’i, önkol rahatsızlığı yaşadığını ifade etmiştir

Tablo 13-devamı

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Önder (2009)	Betimsel	Müzik öğretmenliği programında eğitim alan 55 öğrenci	Anket	Öğrencilerin gitar çalışmalarında metronom kullanmadıkları görülmüştür
Yokuş (2010)	Deneyssel	Müzi öğretmenliği programında eğitim alan 10 öğrenci	Üstbiliş farkındalık envanteri, gözlem formu	Üstbilişin geliştirilmesi, çalgı performansını artırmaktadır
Uluocak ve Tufan (2010)	Nicel, deneysel	İlköğretim 6.sınıf 178 öğrenci	Bilişsel başarı testi	Öğretmen çalgısı olarak gitar kullanmanın, ilköğretim öğrencilerinin bilişsel davranışlarına etkisi olumludur
Akçay (2011)	Survey	Güzel sanatlar fakültesi ve müzik öğretmenliği programında eğitim gören 7 öğrenci	Gözlem formu	Ölçme aracının geliştirilmesini amaçlayan çalışma sonucunda, güvenilir ve geçerli bir performans ölçme aracı ortaya konmuştur
Atasavun (2019)	Nitel, fenomenoloji	Mesleki müzik eğitimi kurumlarında eğitim veren 12 gitar eğitimcisi	Yapılandırılmış görüşme formu	Eğitimcilerin Arenas metodlarını eğitim sürecinde kullandıkları, son yıllarda da en çok 20. yüzyıla ait etütler kullandıkları belirlenmiştir
Dağtekin (2019)	Betimsel	Robert de ViséeLivre de PiècesPour la Guittarre kitabının birinci re minör süiti	Doküman analizi	Inegalite, agréments, battuto uygulamalarının gitarda da uygulanabileceği sonucuna varılmıştır
Aras (2020)	Tasarım ve geliştirme araştırması	Yok	Yarı yapılandırılmış görüşme formu, uzman görüşü	Gitar eğitimi derslerinde kullanılmak üzere bir mobil uygulama ortaya çıkarılmıştır

Tablo 13-devamı

Yazar	Yöntem	Çalışma Grubu	Veri Top. Aracı	Sonuç
Çiftçioğlu (2021)	Betimsel	55 eser	Literatür taraması, doküman analizi	Örneklemdaki 55 eserin birlikte çalma grupları için düzenlemelerinin yapılmasının mümkün olduğu sonucuna varılmıştır
Beşikçi (2022)	Karma metot, deneysel	Mesleki müzik eğitimi gören 10 öğrenci	Görüşme, video kayıt, gitar performans dereceleme ölçeği	Klasik gitar eğitimi almış olmanın elektrogitar çalma becerilerine etkisi olumludur

Tablo 13'te diğer çalışmalara yer verilmiştir. Araştırmalara bakıldığında öğrenci motivasyonu, üstbilis, ölçek geliştirme, gitar eğitiminde karşılaşılan sağlık problemleri gibi konular ele alınmıştır.

Ergin (2006), gitar eğitiminde karşılaşılan önkol hastalıklarını incelemiştir. Öğrenci görüşleri doğrultusunda toplanan verilerde öğrencilerin %9'unun önkol rahatsızlığı yaşadığını tespit etmiştir. Gitar alanında yapılan sağlık araştırmaları incelendiğinde bu alanda yapılan çalışmaların sınırlı olması çalışmanın ne derece önemli olduğunu göstermektedir.

Önder (2009), çalışmasında müzik öğretmeni adaylarının gitar çalışma alışkanlıklarını araştırmıştır. 55 öğrenci ile yürütülen çalışma verileri anket aracı ile toplanmıştır. Anket sonuçlarına göre elde edilen bulgular arasında en dikkat çekici olanı öğrencilerin gitar çalışmalarında metronom kullanmadıkları sonucudur. Öğrencilerin gitar çalışmalarını nasıl yaptıklarını ortaya koyan çalışma gitar eğitimcilerine ve öğrencilerine fikir verme açısından önem taşıdığı söylenebilir.

Yokuş (2010)'da çalışmasında üstbilisin gitar performansına etkisini araştırmıştır. 10 öğrenci ile yapılan deneysel araştırma sonucunda üstbilisin performansa etkisinin olumlu olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırma, üstbilis konusunda gitar alanında yapılan tek Türkçe çalışma olması bakımından önemli görülmektedir.

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma sorularını aydınlatmak için uygun görülen araştırma modeli açıklanmış ve gerekçelendirilmiştir. Ayrıca evren ve örneklem hakkında bilgi verilmiş, veri toplama araç ve teknikleri anlatılmış, verilerin toplama süreci ve verilerin analizi konusunda bilgi verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada bir olgu olarak sol elde parmak numarası kullanımının keşfedilmesine dönük olarak bir araştırma deseni kullanılması planlanmıştır. Bu araştırmanın amacına hizmet edecek olan karma yöntem araştırma modeli olarak belirlenmiştir. Karma yöntemin seçilme nedeni Bryman (2006)'ın önerdiği tipolojiyle açıklanabilir. Geleneksel bir karma yöntem seçme gerekçesi olarak bulguların karşılıklı doğrulanması için çeşitlendirilmesine gereksinim duyulması ve bunun için nicel ve nitel verilerin beraberce ele alınması (Bryman, 2006, akt. Creswell ve Clark, 2015, s.70), sol elde parmak numarası olgusuna ait boyutları çeşitlendirerek geçerliğin de artmasını sağlayacaktır.

Araştırmada derinliğine bilgi alınacağı düşünülerek öncelikle önemli gitar sanatçılarından oluşan bir örnekleme görüşmeler yapılması, daha sonra ise bu görüşme verilerinin nitel analizinden faydalanarak, daha geniş bir örnekleme gitar eğitimcilerine ulaşılması planlanmıştır. Bu plana göre araştırmada karma yöntemlerden “keşfedici sıralı desen” kullanılması tercih edilmiştir. Böylelikle önce nitel başlayan araştırmada “veriler içinde gömülü halde bulunan ölçütlerin tespit edilmesi” (Creswell, 2017, s.709) olanaklı hale gelecek ve sol elde parmak numarası konusunda daha derinlemesine bir betimleme yapılabilecektir.

3.2. Evren ve Örneklem

Keşfedici sıralı desen ile tasarlanan araştırmada öncelikle gitar sanatçılarıyla görüşme yapılmıştır. Verilerin toplama süreci bölümünde ayrıntılı anlatılan bu görüşmeler Ahmet Kanneçi, Behzat Cem Günenç, Efgan Rende, Kağan Korad, Murat Cemil, Sadık Yöndem, Safa Yeprem ve Veysel Özgür Sağlam ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın ikinci veri toplama boyutu olan nicel veri toplama sürecinde 35 gitar eğitimcisi örneklem olarak belirlenmiştir. Gitar eğitimcilerine ilişkin demografik özellikler aşağıda görülebilir.

Tablo 14. Görüş Belirten Gitar Eğitimcilerinin Çalıştıkları Yerlerin Dağılımı

	f	%
Güzel Sanatlar Lisesi	10	28,57
Özel Okul	9	25,71
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	7	19,99
MEB	3	8,57
Konservatuvar	3	8,57
GSF Müzik Bölümü	2	5,71
Özel Ders Eğitimciliği	1	2,85
TOPLAM	35	100,00

Anket uygulanan gitar eğitimcilerinin görev yaptıkları kurumların % 28,57 “Güzel Sanatlar Lisesi”, % 25,71 “özel okul” ve % 19,99 “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı” başta olmak üzere gitar eğitiminin sürdüğü eğitim kurumlarının çeşitlilikle temsil edildiği Tablo 14’te görülmektedir.

Tablo 15. Görüş Belirten Gitar Eğitimcilerinin Mezuniyet Durumları

Mezuniyet	f	%
Lisans	18	51,42
Yüksek Lisans	14	39,99
Doktora /Sanatta Yeterlik	3	8,57
TOPLAM	35	100,00

Tablo 15’te verilen anket uygulanan müzik eğitimcilerinin mezuniyet durumlarına ilişkin dağılımda katılımcıların % 39,99 “yüksek lisans” ve % 8,57 “doktora/sanatta yeterlik” oranları birlikte düşünüldüğünde yarıya yakınının lisansüstü düzeyde mezuniyet derecesine sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 16. Görüş Belirten Gitar Eğitimcilerinin Görev Süreleri

Mezuniyet	f	%
0-5 Yıl	10	28,57
5-10 Yıl	11	31,42
11-15 Yıl	4	11,42
15 ve Üstü	10	28,57
TOPLAM	35	100,00

Görüş belirten gitar eğitimcilerinin görev süreleri birbirine yakın görünen oranlarda dağılım göstermektedir. Görüş belirten gitar eğitimcilerinde en az katılımın ise % 11,42 ile 11-15 yıl arasında görev yapmış olan eğitimcilerden oluştuğu Tablo 16’da görülebilir.

3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Araştırmanın iki veri toplama sürecinden ilki olan nitel veri toplama sürecinde yarı yapılandırılmış görüşme tekniği uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış

görüşme tekniği ile yürütülen çalışmada EK-1’de verilen sorular yöneltmiştir. Bu soruların yanında araştırmacı gereksinim hissettiğinde sonda sorularla da görüşmeyi derinleştirmiştir.

Araştırmanın ikinci boyutunu oluşturan nicel süreçte, nitel verilerden faydalanılarak hazırlanmış anket çalışması (EK-2) gitar eğitimcilerine uygulanmıştır. On sorudan oluşan anket beşli Likert derecelendirmesiyle ortaya konmuştur.

3.4. Verilerin Toplama Süreci

Görüşmeler yüz yüze, telefon ve çevrimiçi ortamlar kullanılarak sürdürülmüştür. Görüşülen gitar sanatçılarına bilgi verilerek ses kaydı için izin alınmıştır. Görüşmeler sırasında sonda sorulara gereksinim olduğunda araştırmacı gerekli ek soruları da sormuştur.

İkinci boyutta yer alan anket çalışmasında ise çevrimiçi olanaklar kullanılarak, gitar eğitimcilerine bilgisayar ortamındaki form iletilerek veri toplanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Nitel verilerin analizinde öncelikle kodlar oluşturulmuştur. Daha sonra bu kodlar birbiriyle ilişkili olacak şekilde temalar altında sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmadan sonra bulgular kısmında görüleceği gibi, yorumlama sırasında kodu en doğru yansıttığı düşünülen katılımcı ifadesi, olduğu gibi açıkça verilmiştir.

Nicel verilerin analizinde ise yüzde ve frekans analizi yapılarak, seçeneklerin seçilme eğilimi belirlenmiştir. Bu eğilimler tablolarda sunulmuş ve yorumlanmıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 17. Uzmanların PN Yazmaya Yönelik Yaklaşımlar Hakkında Görüşleri

Kategori	Kodlar
Yaklaşımlar	Standart Yok
	Farklı Yaklaşımlar
	Müzikal Sonuç
	Tını
	Ergonomi
	Edisyon Kaynaklı Yaklaşımlar
	Müfredat
	Cümleye Göre Pn Seçimi
	Artikülasyona Etki
	Pn Arayışı
	Parmak Seçimi
	Pn Yazmama

Tablo 17’de uzmanların pn yazmaya yönelik hangi yaklaşımları belirttiklerini gösteren kodlar görülmektedir.

Uzmanlar pn yazmada belli bir standardın olmadığını “standart yok” kodunda ifade etmişlerdir. Belli bir standart yaklaşımın olmamasına yönelik bazı görüşler şöyle sunulabilir:

“standart yok”; K5: *“Parmak ve tel seçiminde her gitarcının kendine göre stil anlayışı olabilir, fakat bunun için bir standart olduğunu düşünmüyorum. Çünkü standartlar her gitarcı için aynı şekilde yürümeyebilir.”*

Kodlara bakıldığında karşıt bir görüşün olmadığı görülebilir. Bazı kodların da bu kodu desteklediği söylenebilir. Konuya ilişkin farklı yaklaşımların olduğunu dile getiren uzmanlar “farklı yaklaşımlar” koduyla belli bir standartın olmamasını kişisel bakış açısındaki farklılıklara işaret ederek bir çerçeve sunmaktadırlar.

“farklı yaklaşımlar”; K6: *“Bize notasyonu hazırlayan hangi gitarci hangi yaklaşımı göstermişse ilk etapta onun yaklaşımını baz alıyoruz. Mesela diyelim ki bir eser çalışıyorsunuz, David Russell düzenlemesi, o eseri David Russell’in parmak numaralarıyla görüyorsunuz, ya da Andrea Segovia düzenlemesi Andrea Segovia ile. Genelde buradaki parmak numaralarındaki yaklaşım gitarcinin kendi çalış becerisi ve sizin çalma ifadenizi etkileyecek noktada bizi yönlendiriyor.”*

Her sanatçının farklı bir pn yaklaşımını temsil edebileceğini ifade eden bu görüşlerin kişisel farklılıklardan kaynaklanabileceği düşünülebilir. Bu yaklaşımlardaki farklılıklar müziğin doğasından gelen bireysel müzikal kavrayışlarla ilgili olabileceği akılda tutulabilir. Bu konuda görüşlerin belirtildiği “müzikal sonuç” kodu, pn yazmanın müzikal hedeflerin beklentisiyle ilgili olması açısından önem taşımaktadır.

“müzikal sonuç”; K7: *“Benim için olay çalmak değil, kolay ve rahat pozisyondan alabilmek için parmak numarası yazmıyorum. Daha derin müzikal ifadeleri, dönemin özelliklerini, eserin rengini, eserin yapısındaki kurgusundaki düşünülmüş olan melodilerin daha iyi nasıl yorumlanabileceğini düşündüğüm için parmak numarası yazıyorum.”*

Pn düzenlemede temel hedeflerden birinin müzikal sonuç olması, pn konusunun önemini ortaya koyması açısından önemli görülebilir. Müzikal hedefler çalınan eserin tüm müzik bileşenlerinin olması gereken düzeyde birleştirilmesi ve çalınması olarak düşünüldüğünde, pn unsurunun öncelikle müzikal sonuç doğurması için önemsendiği anlamına gelebilir.

“tını”; K6: *“önemli olan şey şu renk, gitarda ki renkler. Bir ressam gibi düşün kendini, evet ağaç yeşildir, gövdesi kahverengidir. Ama o yeşilin nasıl olacağını hangi tonlarda yapacağını ressam kendisi belirler. Kimse ‘‘koyu tonda şöyle bir yeşil kullanacak’’ diyemez. Müzikte böyle bir şey. Mesela sizin o çıkardığınız mi sesinin 1.telden mi, 2.telden mi, 3.telden mi çalıcaksınız o koyuluk, mat, parlaklık ya da işte renk farkı dediğimiz olayın tamamen çalıcının insiyatifinde*

olan bir şey. Burada kimse sizi sınırlayamaz. Duyumsal olarak kulağa hoş geliyorsa, teknik olarak da sizin çalışınızı etkileyen bir faktör yoksa istediğiniz yerden alabilirsiniz.”

Tablo 17’de görülen “tını” kodu pn konusunda tınının önemine dikkat çekmektedir. Çalgının karakterini yansıtan tını, K6’nın kullandığı metaforla renk olarak ifade edilmiş, müzikal ifadede tınının bir ressam gibi yorumlanabileceğine işaret etmiştir. “Müzikal sonuç” gibi “tını” kodu da doğrudan estetik beklentiyi çağrıştırmaları açısından uzmanların pn kullanımında öncelikle müzikal ifadelendirme amacına dikkat çekmektedir.

Uzmanların belirttiği bir diğer kod olan “ergonomi”, gitar çalmada fiziksel bir teknik boyutu öne çıkarmaktadır.

“ergonomi”; K4: *“Notayı basabileceğin fiziki ergonomine en uygun parmak numaralarını seçersin, böylece basış rahatlığıdır. Fakat ergonomi aynı zamanda bir önceki ve sonraki pozisyonla bağlantılıdır. Yani hangi pozisyondan geliyorsun, hangi pozisyona gitmek istiyorsun? Dolayısıyla senin için en rahat basış bazen bir önceki pozisyondan oraya atlamak için olmayabilir. Dolayısıyla ergonomi tek başına bir pozisyonun, birkaç notanın iyi basılmasını içermiyor. Aynı zamanda akış içindeki en rahat akışı sağlayabilecek ergonomik pozisyon ve parmak seçimlerini içeriyor.”*

Birçok çalgının çalınışında müzisyen sağlığı için de önemli bir etken olan ergonomi, müzikal fikirlerin ortaya çıkışında en uygun ve rahat şekilde çalım tekniklerinin uygulanması anlamına gelmektedir. Bu bağlamda “ergonomi” kodunun uzmanlar tarafından ortaya konmuş olması ve pn ile ilintili olarak bu olguya da işaret edilmesi akla yatkındır. Ancak “müzikal sonuç” kodu ile birlikte bakıldığında, ergonominin daha çok müzikal çalmayı kolaylaştıran bir ara bileşen olduğu söylenebilir.

“edisyon kaynaklı yaklaşımlar”; K7: *“Parmak numarasını yazmada bu böyledir kesin şöyledir diye bir anlayış yok. Ama şimdi Tarrega gibi, Segovia gibi Tarrega’nın öğrencileri E.Pujol, Fortea, Llobet bunun gibi ustalar yazdıkları her edisyonda parmak numaralarını çok açık yazmışlar, çok hassas davranmışlar.....Bütün literatür bunlarla dolu. Ben hem eğitimci hem de gitarist olarak baktığım zaman öğrencime vereceğim hangi edisyonu kullanacağım, ne*

yapacağım? Orada her usta kendi diliyle yorumlamış. Her ustanın kendi lezzeti var. Segovia çalarken E.Pujol onu tercih etmemiş o başka türlü algılamış.”

K7'nin görüşlerinden de anlaşılacağı gibi her ustanın kendine özgü bir yaklaşım sergilediği ve edisyonların bu farklı yaklaşımların görüleceği kaynaklar olarak ele alınabileceği söylenebilir. Buna göre önemli gitar sanatçılarının pn yaklaşımlarını tanımak için bu kaynaklara bakılması bir fikir olarak öne sürülebilir.

“müfredat”; K3: *“Parmak ve tel seçiminde standart bir anlayış yok ama anlayışı oluşturan etken müfredat oluyor. Müfredatları incelediğimiz zaman genellikle bütün gitar müfredatları 1. pozisyondan başlıyor ve 1. pozisyonun genişlemesi de önce 1. telin birkaç perde ötesine gidiyor. Sonra buna 2. telin 5., 6. ve 8. perdelerine gidiyor bu şekilde bir genişleme oluyor. Daha sonra 8. pozisyona sıçrama oluyor bir çok eserde.... Şimdi gitarist bunlarla yetiştiği, bunlarla beslendiği için parmaklandırma konusunda sol elde ve sağ elde direkt bu yaklaşımı benimsiyor ve bu içselleşmiş yapı üzerine hareket ediyor.”*

Pn yaklaşımları arasında bir etkileyici unsur olarak “müfredat” kodunda ortaya konan gitar eğitim programının varlığı da ortaya çıkmıştır. Eğitim programlarının üzerinde konumlandığı genel ilkeler, çalgı eğitimlerini koşullar. Dolayısıyla K7'nin açıkça ulusal gitar eğitim programlarının içeriğini pn kullanımını koşullayan bir etken olarak vurgulamasının önemli olduğu söylenebilir. Buna göre pn seçiminde eğitim programının varlığına dikkat çekilmesi ayrıca anlamlıdır.

“cümleye göre pn seçimi”; K5: *“...anlatmak istediğiniz durumdan melodinin üstte sopranoda, basta ya da arada olmasına yönelik farklı şekillerde parmak duateleri düşünülebilir, yazılabilir.”*

Müzikal bir bileşen olan müzikal cümle ve bu cümlenin müzikal olarak çalınması, müzikal ifadelendirmede önemli bir boyut olarak öne çıkar. K5'in ortaya koyduğu “cümleye göre pn seçimi” kodu müzikal cümlelemede pn seçiminin yerini ortaya koymaktadır.

“artikülasyona etki”; K4: *“Parçanın karakterinde eğer bir dans parçası çalılıyorsa stacatto olacaktır veya legatolar olacaktır. Bach'ta boğumlamalar var. Dolayısıyla parmak seçimi senin o müziği anlamın, öğrencinin o müziğin nasıl birşey olmasını anlaması ve ona en uygun olacak seçimleri yapmasıdır.”*

K4'ün bir müzikal ifade bileşeni olarak artikülasyon ve pn ilişkisine dikkat çekmesi, pn seçiminde müziği anlama ve uygun seçimler yapılmasını da vurgulaması, önemli bir ifade bileşeninin altının çizilmesi açısından değerli görülmektedir.

“pn arayışı”; K4: *“Fingeringte de bakacaksın olanı kabul edeyim mi etmiyeyim mi? Etmiyorsam şunu yapayım, neden onu yapıyorum? Daha iyisi var mı? Yani bulduğum ilk fingering en iyisi değildir. Ben bir fingeringi yaparım ama mutlaka çalışma sürecinde belli yerler revize edilir. O yüzden parmak numaraları açısından beyni sürekli aktif tutmak önemlidir.”*

Pn yazımında sürekli olarak doğru olanı arama çabasının her an gitaristi etkin tutması gerektiği ve pn belirlemenin süreklilik taşıyan bir konu olduğu “pn arayışı” kodunda K4 tarafından vurgulanması önemlidir.

“parmak seçimi”; K4: *“Sizin fiziksel durumunuz da bunu çok belirler. Öyle bir pozisyondan almışsınızdır ki eseri sizin parmak fiziğiniz o akoru öyle basmaya uygun değildir. O zaman ne yapacaksınız o eseri çalmayacakmısınız? Hayır kısa parmağın da yapacağı şey var uzun parmağın da yapacağı şey var.”*

K4, “parmak seçimi” kodunda parmak seçiminin eserin çalınabilmesinde olanaklar yarattığına dikkat çekmektedir. Parmak seçiminin çözüm üretmeyle de ilgili olduğu ve parmakların farklı büyüklüklerde olsa da doğru yaklaşımla kullanılabilir olduğunu göstermesi açısından bu görüşlerin önemli olduğu söylenebilir.

“pn yazmama”; K2: *“Yazdığım çizdiğim şeylerin hiçbirinin üzerinde duate yoktur. Bu konuda da eleştiri aldım. ‘Neden işimizi zorlaştırıyorsun hocam yazsana şunları’ diye. Ben kendi tercih ettiğim formülleri yazınca bu sefer insanların başına dert oluyor. Kendim için bunlar. O müzik o kadar zor değil aslında başkası için zor oluveriyor bir anda.”*

Pn yazma konusunda, notayı okuyan diğer müzisyenlerin kendi pn yazmaları gerektiğini düşünen K2, bu yaklaşımıyla pn seçiminin bireyselliğine dikkat çekmektedir. Kendisi için kendi pn kullanımını olduğunu, herkesin bu konuda bireysel önerilerini geliştirmesi gerektiğini ifade etmesiyle müziğin kişisel bir yorum alanı olmasını hatırlatmaktadır. Buna göre müzikal sonucun özgünlüğü ve kişiselliği gibi

pn yazmayı tercih etmemenin de benzer bir yaklaşımı taşıyabileceğine dikkat çekilmiştir.

Tablo 18. Uzmanların PN Öğrenmede Kaynakları Hakkındaki Görüşleri

Kategori	Kodlar
Kaynaklar	Kendi Kendine Öğrenme
	Deneme Yanılma
	Eğitimciden Öğrenme

Tablo 18’de görüş alınan uzmanların pn yazmayı öğrenmede hangi kaynaklardan faydalandıklarını temsil eden üç adet kod görülmektedir.

“kendi kendine öğrenme”; K5: *“Bu konuda bir eğitim aldığımı söyleyemem. Çünkü duateler konusunda şu şekilde yazılır diye geleneksel olarak bir eğitim süreci uygulanmıyor hiçbir hoca tarafından. Dolayısıyla da hocalarımızın eserler üzerinde parmak değişimlerine yönelik gözlemlerim, kendim eser çalarken zorlukları aşmak için farklı denemeler yapmam sonucunda gelişen bir süreçte duatelerde değişiklik ve duate yazma konusunda kendimi geliştirdiğimi söyleyebilirim.”*

Pn yazmayı öğrenme konusunda örnek olarak verilen K5’in görüşü hem geleneksel olarak düzenli bir eğitimin verilmediğinin ifade edilmesi, hem de bireysel öğrenme deneyiminin ortaya konması açısından önem taşımaktadır.

“deneme yanılma”; K2: *“Deneme ve yanılma yoluyla. Daha ziyade yanılma yoluyla. Çünkü ilk notalarla haşır neşir olduğum yıllarda orda yazan parmak numaralarının bana uygun olmadığını fark ettim. İşte bu toslama. Öyle bir formül var ki -ya Allah Allah bu nasıl çalınır? diyorsunuz. Bunun üzerine siz -acaba şurdan alsaydım, bir başka birşeyi yapsaydım nasıl olurdu?’ diyerek kendi üzerinizde bir çözüm geliştirmeye çalışıyorsunuz.”*

Yine kişinin kendi kendine öğrenme sürecinde deneme ve yanılmanın önemine dikkat çeken “deneme yanılma” kodunda K2, daha çok yanılarak ve sorgulayarak kendini geliştirdiğini ifade etmektedir.

“eğitimciden öğrenme”; K4: *“Bilkent’e gelen Ireneusz Strachocki diye bir hoca vardı. En büyük takıntısı parmak numarası yazmaktı. Bir şekilde matematiksel*

bir egzersiz gibi parmak numarası yazmayı öğrendim kendisinden. Onun bana gösterdiği yöntemleri sonra çok değiştirdim.”

Önemli bir deneyim kaynağı da diğer tüm eğitim ve öğretim süreçlerinde olduğu gibi eğitimcidir. Ancak pn yazmayı eğitimciden öğrenmenin karşısında bazı uzmanların kişisel öğrenme deneyimlerini eğitimciden ayrı tutuyor olmaları, pn yazmanın eğitim yaşantısındaki eksikliklerini ortaya koyması açısından önemlidir.

Tablo 19. Uzmanların PN Yazma ve Değiştirmede Gerekçeleri

Kategori	Kodlar
Gerekçeler	Müzikal Gerekçe
	Öğrenci İçin Müzikalite
	Ergonomi Tercihi
	Tını Tercihi
	Egzersiz Amacıyla
	Transkripsiyon Uyumu
	Unutmamak İçin Yazma

“müzikal gerekçe”; K4: *“Değiştirme ihtiyacı hissediyorsam yani müzikal ifadem başka olacaksa, akış içinde daha iyi elime oturacak şeyler bulduğumu düşündüğüm zaman hemen değiştiririm.”*

Tablo 19’da verilen uzmanların pn yazma ve değiştirme gerekçelerinde müzikal olarak değişimin yaşanması amacıyla pn değiştirmenin başvurulan bir uygulama olduğu görülmektedir.

“öğrenci için müzikalite”; K6: *“Her öğrencime farklı parmak yazarım. Hatta öğrencilerimin bu konuda bir farkındalık oluşturmasını isterim. Diyelim ki bir edisyon verdim ona, çalıştıktan sonra ilk olarak istediğim şey şu; anlatımı doğru kurmuş mu? Teknik becerisinin altından kalkmış olabilir eserin ama ifadeler birbirinden kopuk kopuksa, güzel bir şarkı anlatamamışsa. Öncelikle bir melodi var o melodinin kopmadan sağlıklı bir şekilde devam edebiliyor olmasını sağlamak lazım. Armoni bunun ikinci planında. Gitar armonik bir çalgı olduğu için o armonik kargaşanın içinde melodiyi kaybedip sırf o tekniksel becerileri yapacağım diye*

melodiyi göz ardı edip, anlaşılır halini ortadan kaldırıp anlatımı bozuyorlar. Bunların olmasına izin vermiyorum. Öğrenciye önce melodisini çalmasını söylüyorum. O armonik düzenlemede tek sesli olarak melodiyi yakalıyor. Çal bakayım diyorum. Çaldıktan sonra bu melodinin nasıl duyulduğunu kulağıyla test ediyor. Diyorum ki -şimdi bunu aynı bu şekilde çaldığın gibi armonik olarak duymaya çalış. Çaldığında bakıyor ki böyle çalamıyor. Orada cümleler kopmuş bir sürü artikülasyon bozuklukları var, sesler doğru gelmiyor. Diyorum ki -bak parmak numarasını öyle bir hale getireceksin ki burada çaldığın kadar natürel bir melodi dengesi duyacağız. Böylelikle bir bakış açısı geliyor çocukta.”

K6 tarafından belirtilen ve “öğrenci için müzikalite” kodunda verilen görüşe göre müzikal yapının ortaya çıkartılabilmesi için öğrencilerin çaldıklarında pn değiştirmeye yönelik yaklaşım ve uygulamalar verilmiştir. Ezgi hattının duyurulması amacıyla bir farkındalık yaratmaya odaklı bu yaklaşımda, pn değiştirmede öğrenci merkezli bir bakış açısı ve müzikal ürünün daha nitelikli olarak ortaya konması amaçlanmaktadır.

“ergonomi tercihi”; K4: *“Her zaman önce ergonomi benim için. Çünkü ben 60-70 yaşında da gitar çalmak istiyorum. O yüzden önce ergonomi ve sağlık. Orada istenen pozisyon çok zorlayıcı pozisyonlarsa şunu düşünüyorum; bunu rahatlatmak müziğe zarar verecek mi? Çünkü bir şeyleri değiştirmek için karar verdiğinizde istemeden farklı şeylere de zarar verebiliyorsunuz. Buna en güzel örnek Aguado'nun eserleridir. Aguado'nun rondosunun eski edisyonları 8. pozisyonlarda, 10. pozisyonlarda barelerle icra ediliyor. Çağdaş edisyonlara baktığınız zaman 10. pozisyondaki barelerin hepsi yarım bareye dönüştürülmüş; 5.pozisyondan boş tellerle kolaylıkla icra ediliyor. Aguado güzel,marjinal bir örnek. Bir eser için eli zorlamak bu yüzyıl'da bu hızlı tüketiminde ne kadar kıymetli?”*

Birçok çalgının ergonomi olarak en uygun durumda çalınmasına odaklanılması öncelikle müzisyen sağlığı ile ilgilidir. Aynı şekilde, çalıcının daha az yorulması için daha verimli çalmasına da ergonomi yaklaşımı katkı sağlayabilir. Ergonominin pn değiştirmede önemini gösteren “ergonomi tercihi” kodu, bir etken olarak ergonomiyi düşünmenin ve önemsemenin konuyla ilişkisini ortaya koymaktadır.

“tını tercihi”; K5: *“eserin teknik yapısı, eserin dönemi, o eserden elde etmek istediğim tonlamayı düşünerek en güzel nereden tınlayacağını planlayarak duatelerde değişiklikler yapıyorum.”*

Tablo 17 ile de uyumlu olacak şekilde bir etken olarak tını, pn değiştirme gerekçelerinde de “tını tercihi” koduyla uygulama boyutunda temsil edilmektedir. Parmak numarası belirlemede, tınının en karakteristik özelliklerinin aranmasında pn değişikliklerine işaret etmektedir.

“egzersiz amacıyla”; K5: *“formülleri bilinçli olarak değiştiriyorum ki hem bir zihin alıştırması anlamına geliyor bu. Aynı müzikal dokuları farklı parmak formülleriyle aynı müzikal etkiyi bırakarak oluşturma egzersizleri yapmaya başladım. Bu bir yandan egzersiz, etüt tipine de dönüştü benim için. ”*

Parmak numarası değiştirmede yapılan çalışmaların zaman zaman eğitimciler tarafından zorlayıcı deneyimlere çevrildiğini ifade eden “egzersiz amacıyla” kodu, pn yazmanın gitar sanatçılarının meslek yaşantılarındaki yerine dikkat çekmekte, bir kendini geliştirme alanı olarak ele alındığını göstermektedir.

“transkripsiyon uyumu”; K3: *“Nota yazma, parmak numaralarını değiştirme olayları en çok barok dönem eserlerini çaldığımızda ve klasik dönem, romantik dönem eserlerini çaldığımızda ortaya çıkıyor. Çünkü barok dönem repertuarındaki eserlerin hiçbiri gitar için yazılmamış. Hepsi transkripsiyon. Transkripsiyonda her zaman transkripsiyonu yapan kişinin fikirleri vardır ve o fikirleri siz beğenmeyebilirsiniz. Ben transkripsiyon yaparım Bach’ın çello süitini ben düzenlerim, benim düzenlememi beğenmezsiniz parmakları değiştirirsiniz.”*

Çeşitli eserlerin farklı çalgılar için yazılmış olmasını ve gitara aktarımını bir gerekçe olarak temsil eden “transkripsiyon uyumu” kodu, pn yazma ve değiştirmedeki önemli bir gerekçeyi ortaya koymuştur. Aynı zamanda transkripsiyonun kişisel fikirleri barındıran bir ortam olarak, pn yazmada özgün fikirlerin üretilmesine de olanak sağlayan bir uygulama alanı olduğu da akılda tutulabilir.

“unutmamak için yazma”; K4: *“Devamlı parmak numarası yazarım. Hiç parmak numarası yazmadığım olmaz. Parmak numarası yazmadığım ölçü sayısı çok azdır. Üstelik hem sağ hem sol el parmak numaralarını yazarım. Hiçbir zaman*

aklımda tutmaya çalışmam. -tamam bunu böyle yaptım demem. En ufak ayrıntısına kadar yazarım. Çünkü benim yorumumu ve çıkartmak istediğim müziğe hizmet edecek en iyi parmak dizinini yaratmaya çalışırım.”

Parmak numarası yazmada “unutmamak için yazma” kodu, pn yazmada yakalanan doğru pn fikrinin unutulmaması için alınan bir önlem olarak görülebilir. Yazarın not almanın önemli çalgı çalışma stratejileri arasında olduğu akılda tutulduğunda, pn yazmayı bir hatırlama aracı olarak kullanan uzmanlar olduğu ve gerekçe olarak sunulduğu söylenebilir.

Tablo 20. Uzmanların PN Yazma Öğretimine İlişkin Görüşleri

Kategori	Kodlar
Pn öğretiminde görüşler	Pn Öğretilebilir
	Yöntem Gerekliliği
	Israrcıyım
	Israrcı Değilim
	Duruma Göre Israrcıyım
	Zamanla Gelişir
	Deneyim Gerek
	Başlangıçta Başlamalı
	Pn Değiştirmede Sağlam Gerekçe

Uzmanların pn yazma öğretimine yönelik görüşlerinin izlendiği Tablo 20’de araştırma konusuyla ilintili olarak önemli kodların oluştuğu düşünülmektedir.

“pn öğretilebilir”; K4: *“Kesinlikle öğretilebilir bir konudur. Hatta öğretilmesi gereken bir konudur. İyi parmaklandırmanın genel mantığının hangi kriterler üstünden yürüdüğünü çocuğun anlamış olması gerekir. Bunları anladıktan sonra serbest bırakılabilir. Önce öğretirsin, onun anladığından emin olursun, sonra -hadi bakalım kendin yap dersin. Çok da iyi öğretilir üstelik.”*

K4’ün görüşünün temsil ettiği “pn öğretilebilir” kodunda, bu konudaki görüş açıkça görülmektedir. Pn yazmanın öğretilebilir bir konu olarak ortaya konması, bu

konuda çalışma yapılabilineceğini vurgulaması açısından önemli sayılabilir. Dolayısıyla pn yazma öğrencinin kendi kendine öğrenmesinin beklenmeden, belli bir anlayış doğrultusunda bir eğitim konusu olarak öne çıkmaktadır.

“yöntem gerekliliği”; K5: *“Bununla ilgili bir yönetime gerek var. Eğitim sürecinin içine yeni bir fikir, eğitim sürecinin içerisine ayrı bir zaman diliminde duate yazmayı öğretmek üzerine bir çalışma yapılmasında yarar var diye düşünüyorum.”*

Pn yazmanın öğretilbilir olmasına yönelik görüşü destekler şekilde K5’in ifadesinin örnek olarak sunulduğu “yöntem gerekliliği” kodunda, bu konudaki gereksinim açıkça ifade edilmektedir. Dolayısıyla pn yazmanın öğretilbilir bir konu olması ve bu konuda yöntem arayışının varlığı, böyle bir olgunun ortaya konması açısından önem taşımaktadır.

“ısrarcıyım”; K3: *“İsrarcıyım. Mesela öğrenci 1. pozisyonda açık re minör akoru bastığı zaman 3. telde la 2.perde, 2. telde re 3. parmakla basıyor. 2-3-1 basıyor. Ben diyorum ki onu 3’le basma 4’le bas diyorum. Temel seviyede bir öğrenci için zor bir şey. Ama bilmiyor ki 6 ay sonra çok basit bir şey olacak. Mesela biz açık sol majör akorunu 3-2-4. parmaklarımızla basıp, öğretiyoruz. Ama bazı pop eğitimi verenler onu 2-1-3. parmaklarıyla bastırıyor. Öğrenci bilmiyor ki 4. parmağını kullansa basacak ve kullanmazsan açılmaz ki o. Sen istersen beş yıl gitar eğitimi al. O 4. parmağının açılmasını istiyorsan 4. parmağını kullanacaksın.”*

Yazılmış olan parmak numarasının öğrenci tarafından kullanılması konusunda ısrarcı olmayı temsil eden “ısrarcıyım” kodunda, K3 parmakların gelişimini dikkate alan bir yaklaşımla, yazılı olan pn kullanımında ısrarcı olduğu gerekçesiyle açıklamaktadır. Dolayısıyla yazılı olanı çalma konusunda, parmakları güçlendirmeye yönelik bir amacı içeren eğilimin, pn öğretiminde önemli eğitimci beklentilerinden olduğu düşünülebilir.

“ısrarcı değilim”; K1: *“Hiç değilim. Sanatta ısrar yoktur. Benim müzikal anlayışıma uyan ona uymayabilir.”*

K1’in örnek olarak temsil ettiği “ısrarcı değilim” kodu, doğrudan sanatsal bir kaygıyı temel alarak, belli bir düzeyde kendini müzikal olarak gerçekleştirmiş gitar öğrencilerine işaret etmektedir. Buna göre kendi pn yazma becerisi taşıyan öğrenciler

için müzikal gerekçelerle kendi parmak numaralarını yazmaları konusunda serbest bırakıldığı, yazılı olan parmak numarasına uymaları konusunda zorlanmadıkları bir anlayış “ısrarcı değilim” kodunda temsil edilmektedir.

“duruma göre ısrarcıyım”; K5: *“Doğru yapılacak, akıcı yapılacak, akıcı çalınacak eserler bazında ısrarcıyım. Ama onun dışında eseri çalmayı geciktirmeyecek, eserin hızını aksatmayacak bir durum varsa da çok ısrarcı olmuyorum.”*

Yazılı parmak numarasına uymama konusunda belli bir rahat alan bırakan eğitimcilerin varlığına işaret eden “duruma göre ısrarcıyım” kodunda K5, eserin niteliğine olumsuz bir etkisi olacağını düşündüğünde pn kullanımında yazılı olana yönelik ısrarcı davranacağını ifade etmektedir. Dolayısıyla pn konusunda ısrarcı olmakla ilintili üç kod birlikte değerlendirildiğinde, yapılan müziğin düzeyine göre ısrarcılık eğiliminin farklılık gösterdiği görülmektedir.

“zamanla gelişir”; K5: *“Sınıf düzeyi arttıkça son sınıflara geldikçe bu becerileri geliştiriyor. İlk başta öğrenciler bunu yapamıyorlar. Çoğu da güzel sanatlar lisesinden dahi geliyorsa birçok teknik zorluklarla uğraştığımız için onların da çoğunu başlangıç düzeyi öğrencisi diye belirliyoruz. Sonuçta da başlangıç düzeyinde ya da biraz geçmiş öğrenciler duate konusunda gelişmiş olmuyorlar, son sınıfa doğru kendileri yazabiliyorlar.”*

Pn yazmada sürecin etkisine işaret eden “zamanla gelişir” koduyla, K5 tarafından temsil edilen görüşte başlangıç aşamasında pn yazma becerisinin öğrencilerce gösterilmediği ancak dördüncü yıl olan son sınıfta belli bir becerinin gözlemlendiği ifade edilmektedir. Dolayısıyla pn yazmanın gözlemlenebilir ve izlenebilir bir beceri olduğu buna göre de eğitsel bir sorun olarak ele alınabileceği söylenebilir.

“deneyim gerek” ; K7: *“Parmak numarası yazmak çok uzun bir süre tecrübeyle alakalı bir şey. Parmak numarası sadece eğitimin bir parçası değil parmak numarası yazabilmek ustalığın da bir göstergesi.”*

Zamanla gelişmesine benzer şekilde, pn yazmanın bir ustalık göstergesi olarak zamanla gelişen bir beceri olduğu “deneyim gerek” kodunda K7’nin

ifadeleriyle temsil edilmektedir. Ayrıca ustalığa işaret edilerek, pn yazmanın bir müzikal olgunluğun da bir göstergesi olduğuna dikkat çekilmektedir.

“başlangıçta başlamalı” ; K4:“*En düşük aşamada bile basit şeylerde buna başlanıyor. Bir çocuğa -onu boş tel değil de dolu mi al dediğinde başlangıç seviyesinin ilk yılında bile aslında bu tür bilinç yavaş yavaş gelişmesini sağlayabiliyor.*”

Pn yazma pratiğinin çalgı eğitiminin başında basit uygulamalarla başlayabileceğinin önerildiği “başlangıçta başlamalı” kodunda K4, ilk çalışmalarda bile pn yazma anlayışının uygulanabileceğini ortaya koymaktadır.

“pn değiştirmede sağlam gerekçe”; K4:“*Eğer değiştirecekse değiştirme hakları vardır. Böyle bir hakları her zaman vardır. Değiştirirse eğer gerçekten iyi bir nedeni olmasını isterim. Mantıklı iyi bir alternatif üretmiş ve benim yaptığımdan daha iyi bir fikre ve ya en azından aynı düzeyde fakat onun eline daha iyi eline yatmış, bu tür şeyler benim tam istediğim şeylerdir. Ama böyle bir nedeni yoksa ‘farkında değildim, unuttuğum’ gibi şeylere sıfır toleransım var. Yüzde yüz yapılmasını isterim.*”

Yazılmış olan pn’na uyulması gerektiğine yönelik ısrar, K4’ün örnek ifadesinde farklı bir bağlamda ele alınmaktadır. Eğer öğrencinin ikna edici bir gerekçesi varsa, yazılan pn’a karşıt kendi parmak numarasını yazabilir. Ancak gerekçeli olmadan pn değiştirilirse bunun bir hata olarak algılanacağı, bundan dolayı da açıklamanın beklendiği analitik bir süreç “pn değiştirmede sağlam gerekçe” koduyla temsil edilmektedir.

Tablo 21. Uzmanların PN Yazmada Sağ El Etkeni

Kategori	Kodlar
Sağ El	Parmak ve Tel Seçimi
	Sağ Elin Önemi
	Tel Seçimi

Tablo 21’de görüleceği gibi sağ elin de bir etken olarak dikkate alındığını temsil eden kodlar görülmektedir.

“parmak ve tel seçimi”; K2:“*Farzedelim ki bir sağ el formülünü değiştirerek çaldınız. Renkler değişti, yoğunluk değişti. Sol elde değişiklik olması demek seslerin uzaması, kısılması başta olmak üzere müziğe ilişkin artikülasyonların, dinamiklerin kontrollü olarak tınlamasında doğrudan etkili. Dolayısıyla her ikisini de aynı anda düşünmek gerektiğine inanıyorum. Biri olmazsa diğerinin pek bir kıymeti kalmıyor.*”

Uzmanların sağ elin önemine dikkatleri çektikleri Tablo 21’de, K2 pn yazmanın sağ el ile de ilgili olduğunu belirtmesi açısından önem taşımaktadır. Dolayısıyla pn sadece sol ele ilişkin değil, aynı zamanda sağ elin de işe koşulduğu bir olgudur. Bu nedenle “parmak ve tel seçimi” olarak etiketlenen kod, pn konusunda önemli bir terminolojik öneriyi de taşımaktadır.

“sağ elin önemi”; K6: “*Tabi burda sağ el de önemli. Sol elde istediği parmakları yazarken sağ elde ona karşılık gelebilecek, akıcı çalabilecek doğru parmakları da bulmak çok önemli. Parmak numarası denildiğinde sağ eve sol el ikisini de bir arada düşünmek çok doğru bir yaklaşım olur. Çünkü öğrenci şunu kaçırıyor; gitar çok sesli bir enstrüman, burada bir soprano, alto ve bir bas partisi var. Bas sesler gitarda baş parmakla seslendirilen ve renginin farklı olduğu bir çalış şekli. Bazen baslara farklı parmaklar koyarak çalış rengini değiştiriyor öğrenci. Bunu farketmesini sağlamak lazım. Gitar bir orkestra ve bu orkestrada belli görevler var, birinci kemanlar, ikinci kemanlar, bas grubu var. Bunları nasıl yönetmeliyim sorgusuna girdiğinde yani öğrenci bir orkestra şefi gibi esere yaklaştığında, o zaman çok daha doğru sonuçlar elde edebiliyor.*”

Tablo 21’de “sağ elin önemi” kodunda örnek olarak seçilen K6’nın ifadeleri, ayrıntılı şekilde sağ elin sol el ile ilişkilerini tanımlamaktadır. Hatta pn yazma konusunda iki elin birlikte düşünülmesi gerektiği de burada öneri olarak sunulmaktadır. Dolayısıyla iki elin birleştiği bir pn anlayışının arayışında olmanın ve bu olguyu “parmak ve tel seçimi” olarak düşünmenin anlamlı olabileceği düşünülmektedir.

“tel seçimi” ; K4:“*Müzikalitenin içinde özellikle tel seçimleri yani -’3.telden mi alayım, şu pozisyondan mı alayım? Bunun yanında artikülasyonlar gelir. Parçanın karakterinde eğer bir dans parçası çalıyorsan stacatto olacaktır veya legatolar olacaktır. Bach’ta boğumlamalar var. Dolayısıyla parmak seçimi senin o*

müziği anlayan, öğrencinin o müziğin nasıl birşey olduğunu anlaması ve ona en uygun olacak seçimleri yapmasını ifade eder.”

Müzikalitenin niteliğine etkileri vurgulayan “tel seçimi” kodu ile tel seçiminin de bir pn belirleme unsuru olduğu vurgulanmaktadır. Tel seçimi ve pn yazma konusundaki ilişkileri gösteren Tablo 21’e “tel seçimi” kodu ile birlikte bakıldığında, terminolojik olarak önerilen “parmak ve tel seçimi” kodunun iki temel unsura işaret etmesi açısından bütüncü ve kapsayıcı bir öneri olduğu düşünülebilir.

Tablo 22. Gitar Eğitimcilerinin “Sol Elde Parmak Numaralarını Belirlerken, Tel Seçimini de Birlikte Düşünmek Gerekir” Görüşüne Katılma Durumları

Katılım Durumu	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	24	68,57
Katılıyorum	11	31,42
Kısmen Katılıyorum	0,0	0,0
Katılmıyorum	0,0	0,0
Kesinlikle Katılmıyorum	0,0	0,0
TOPLAM	35	100,0

Tablo 22 incelendiğinde gitar eğitimcilerinin tamamı, % 68,57 ile “kesinlikle katılıyorum” ve % 31,42 “katılıyorum” oranıyla güçlü bir fikir birliği ile sol elde parmak numaralarını belirlerken, sağ elin sorumluluğunda olan tel seçiminde de iki elin birlikte düşünülmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Dolayısıyla olgu olarak gitar parmak numarası seçiminin “parmak ve tel seçimi” olarak adlandırılması, eğitimcilerin sergilediği bu fikir birliği çerçevesinde mümkün görünmektedir.

Tablo 23. Gitar Eğitimcilerinin “Gitarıda Uygun Parmak Numaralarının Seçimi, Öğrencinin Kendi Kendine Öğreneceği Bir Konudur” Görüşüne Katılma Durumları

Katılım Durumu	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	3	8,57
Katılıyorum	2	5,71
Kısmen Katılıyorum	2	5,71
Katılmıyorum	24	68,57
Kesinlikle Katılmıyorum	4	11,42
TOPLAM	35	100,00

Gitar eğitimcilerinin gitarda uygun parmak numaralarını belirlemenin, öğrencinin kendi kendine öğreneceği bir konu olduğuna yönelik görüşe % 68, 57 “katılmıyorum” ve % 11,42 “kesinlikle katılmıyorum” seçeneklerinde yığılma göstererek, dikkat çekici bir katılım oranıyla katılmadıklarını ifade etmekteydiler. Eğitimcilerin konunun öğrencilerin yönlendirilmesi ve eğitilmesi gereken bir çalışma alanı olduğuna yönelik görüşleri, gitarda pn konusunda öğrencinin kendi kendine öğrenmekte zorluk yaşayacağı bir alan olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca böyle bir alanın belli bir kuramsal yapısı olabileceği ve eğitim bilimleri açısından bazı keşfedilmesi gereken boyutları olabileceği de akla yatkın görünmektedir.

Tablo 24. Gitar Eğitimcilerinin “Gitarıda Uygun Parmak Numaralarının Seçimi Bir Öğretim Konusudur ve Bu Konuda Eğitime Gerek Var mıdır” Görüşüne Katılma Durumları

Katılım Durumu	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	22	62,85
Katılıyorum	12	34,28
Kısmen Katılıyorum	1	2,85
Katılmıyorum	0,0	0,0
Kesinlikle Katılmıyorum	0,0	0,0
TOPLAM	35	100,0

Bir önceki tabloda görülen, öğrencinin kendi başına bırakılmayacağına yönelik güçlü görüş birliğinin Tablo 24’de de % 62,85 “kesinlikle katılıyorum” ve % 34,28 “katılıyorum” oranlarıyla tüm gitar eğitimcileri gitarda uygun parmak numaralarının seçiminin bir öğretim konusu olduğunu ve bu konuda eğitime gereksinimin varlığına dikkat çekmişlerdir. Tablo 23 ve Tablo 24 birlikte düşünüldüğünde, konunun eğitimci denetiminde yürütülmesi gereken ve öğrencinin kendi kendine öğrenmesinin mümkün olmadığı bir çalgı eğitimi sorunu olduğu ileri sürülebilir.

Tablo 25. Gitar Eğitimcilerinin “Gitarada Parmak Numarası Seçiminde Belli Bir Anlayış/Yaklaşım Vardır” Görüşüne Katılma Durumları

Katılım Durumu	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	2	5,71
Katılıyorum	23	65,71
Kısmen Katılıyorum	7	19,99
Katılmıyorum	2	5,71
Kesinlikle Katılmıyorum	1	2,85
TOPLAM	35	100,00

Gitar eğitimcileri parmak numarası kullanımında belli bir anlayış olduğuna yönelik görüşlerinde % 65,71 “katılıyorum” ve % 5,71 “kesinlikle katılıyorum” seçeneklerinde yoğun yığılma sergileyerek belli bir parmak numarası seçimi anlayışı olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Bu önemli katılımın yanında beş eğitimciden biri ise % 19,99 oranında “kısmen katılıyorum” seçeneğinde görüş belirterek, bu konuda bir çekimserlik sergilemişlerdir.

Tablo 26. Gitar Eğitimcilerinin “Gitar Öğrencileri İçin Parmak Numarası Yazma Konusunda Geliştirilmiş Belli Bir Yönteme Gereksinim Var” Görüşüne Katılma Durumları

Katılım Durumu	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	6	17,14
Katılıyorum	21	59,99
Kısmen Katılıyorum	6	17,14
Katılmıyorum	1	2,85
Kesinlikle Katılmıyorum	1	2,85
TOPLAM	35	100,00

Tablo 26’da görülmekte olan parmak numarası yazma konusunda geliştirilmiş belli bir yönteme gereksinimin sorgulanmasında toplamda % 77,13 oranıyla gitar eğitimcileri “kesinlikle katılıyorum” ve “katılıyorum” seçeneklerinde yığılma sergileyerek açıkça bir yöntem gereksinimine işaret etmişlerdir. Buna göre Tablo 23 ve Tablo 24’te ortaya konan bulgular da akılda tutulduğunda eğitimcilerin pn yazma konusunda bir eğitim alanı olarak konuyu gördükleri söylenebilir.

Tablo 27. Gitar Eğitimcilerinin “Ben Parmak Numaralarını Yazmayı Tek Başıma Öğrendim” Görüşüne Katılma Durumları

Katılım Durumu	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	0,0	0,0
Katılıyorum	2	5,71
Kısmen Katılıyorum	12	34,28
Katılmıyorum	20	57,14
Kesinlikle Katılmıyorum	1	2,85
TOPLAM	35	100,00

Gitar eğitimcilerinin pn yazma konusunda bireysel öğrenim süreçlerini sorgulayan Tablo 27’de, eğitimcilerin önemli bir kısmı % 57,14 “katılmıyorum”

seçeneğinde yığılarak, eğitimcileri veya başka eğitim kaynaklarına işaret etmişlerdir. Benzer şekilde dikkat çekici bir yığılma da % 34,28 dağılımla “kısmen katılıyorum” seçeneğinde ortaya çıkmıştır. Buna göre gitar eğitimcilerinin pn öğrenme konusunda çeşitli eğitim kaynaklarından faydalandıklarını ifade ettikleri söylenebilir. Bunun yanında % 34,28 “kısmen katılıyorum” ve % 5,71 “katılıyorum” seçenekleri ise az da olsa bazı gitar eğitimcilerinin pn yazmayı öğrenmede tek başlarına kaldıkları izlenimi de Tablo 27’den yorumlanabilir.

Tablo 28. Gitar Eğitimcilerinin “Öğrencileriniz İçin Parmak Numaralarını Değiştiriyor Musunuz?” Görüşüne Katılma Durumları

Katılım Durumu	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	11	31,42
Katılıyorum	19	54,28
Kısmen Katılıyorum	4	11,42
Katılmıyorum	1	2,85
Kesinlikle Katılmıyorum	0,0	0,0
TOPLAM	35	100,00

Tablo 28’de gitar eğitimcilerinin öğrenciler için çaldıkları eserlerde parmak numaralarını değiştirme eğilimleri hakkındaki görüşleri verilmiştir. Buna göre toplamda % 85,7 oranıyla “kesinlikle katılıyorum” ve “katılıyorum” seçeneklerindeki büyük dağılım, gitar eğitimcilerinin öğrencileri için parmak numaralarını değiştirdiklerini göstermektedir.

Tablo 29. Gitar Eğitimcilerinin “Öğrencilerim Eserlerin Üzerinde Belirlenmiş Parmak Numaralarına Kesinlikle Uymak Zorundadırlar” Görüşüne Katılma Durumları

Katılım Durumu	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	1	2,85
Katılıyorum	4	11,42
Kısmen Katılıyorum	10	28,57
Katılmıyorum	15	42,85
Kesinlikle Katılmıyorum	5	14,28
TOPLAM	35	100,00

Eserlerin üzerinde belirlenmiş parmak numaralarına öğrencilerinin uymaları konusunda gitar eğitimcilerinin ne düzeyde ısrarcı olduklarını sorgulayan Tablo 29’da eğitimcilerin % 57,13 toplam oranıyla yarısı “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” seçeneklerinde dağılım göstererek, öğrencilerini bir zorunluluğa zorlamadıklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanında % 28,57 “kısmen katılıyorum” ve az da olsa toplamda % 14,27 “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” oranları da Tablo 29’da yer alarak bazı eğitimcilerin bu konuda zorlayıcı olduklarını belirtmeleri de dikkat çekmektedir.

Tablo 30. Gitar Eğitimcilerinin “Öğrencilerim Kendi Başlarına Parmak Numarası Yazabilirler” Görüşüne Katılma Durumları

Katılım Durumu	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	1	2,85
Katılıyorum	7	19,99
Kısmen Katılıyorum	16	45,71
Katılmıyorum	11	31,42
Kesinlikle Katılmıyorum	0,0	0,0
TOPLAM	35	100,00

Tablo 30’da görüleceği gibi gitar eğitimcilerinin yarıya yakını % 45,71 “kısmen katılıyorum” seçeneğinde dağılım göstererek öğrencilerinin parmak numarası yazma konusunda tam bir yeterlikleri olmadığına işaret etmektedirler. Her üç eğitimciden biri ise % 31,42 oranıyla “katılmıyorum” seçeneğinde dağılım göstererek, öğrencilerin yetersizliğini vurgulamışlardır. Bunlara karşın öğrencilerin kendi parmak numaralarını yazdığına işaret eden ve toplam % 22,84 oranla temsil edilen “kesinlikle katılıyorum” ve “katılıyorum” seçeneklerindeki dağılım ise, bu konuda sayısı az da olsa yeterlik sahibi olan öğrencilerin varlığına dikkat çekmektedir. Ancak Tablo 30’da ki genel yetersizlik görüntüsü, konunun bir eğitim gereksinimi olduğu görüşünü desteklediği ileri sürülebilir.

Tablo 31. Gitar Eğitimcilerinin “Öğrencilerime Parmak Numaralarını Yazmaları Konusunda Sorumluluk/Ödev Veriyorum” Görüşüne Katılma Durumları

Katılım durumu	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	2	5,71
Katılıyorum	15	42,85
Kısmen Katılıyorum	13	37,14
Katılmıyorum	5	14,28
Kesinlikle Katılmıyorum	0,0	0,0
TOPLAM	35	100,00

Gitar eğitimcilerinin öğrencilerine parmak numarası yazmaları konusunda sorumluluk/ödev verme durumlarını sorgulayan Tablo 31’de, eğitimcilerin % 48, 56 oranla yarısının “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” seçeneklerinde gösterdikleri yığılma parmak yazma becerisinin gitar eğitimi yaşantısında bir sorumluluk alanı olduğunu göstermesi açısından önemli görünmektedir. Tablonun ikinci büyük dağılımı olan % 37,14 “kısmen katılıyorum” seçeneği ise gitar eğitimcilerinin bu konuda net bir görüş taşıyor olduklarını gösterebilir. Bunun yanında bu dağılım, zaman zaman ödev verildiğini ancak günlük gitar eğitimi yaşantısında sık verilen bir sorumluluk olmadığı şeklinde de yorumlanabilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu araştırmada izlenen keşfedici karma yöntem bağlamında bulgular nitel ve nicel olarak ortaya konmuştur. Sonuç bölümünde nitel ve nicel bulgular beraberce ele alınarak tartışılacaktır. Gitar sanatçılarının aynı zamanda eğitimci kimlikleriyle gitarda sol elde parmak numarası konusunda derinlemesine görüşler belirtmesi ve daha geniş bir örnekleme gitar eğitimcilerinden de veri toplanmasıyla, araştırmada ele alınan olgunun temel boyutları ortaya konmuştur. Ortaya çıkan sonuçlar temalandırılarak, önem sırasına göre aşağıda verilmiştir.

5.1.1. Pn Kullanımının Öğretilebilirliği

Araştırmanın en önemli sonucu pn kullanımının öğretilebilir bir eğitim konusu olmasına yönelik geniş fikir birliğidir. Gerek gitar sanatçıları gerekse müzik eğitimcileri pn konusunu bir eğitim alanı olarak görmektedirler. Buna ek olarak pn kullanımını geliştirecek bir yönteme gereksinim duyulduğunu da açıkça ifade etmektedirler. Bu konuda eğitimin başlangıç aşamasından itibaren verilmesi gerektiğini ifade eden görüşler konunun önemine dikkat çekmektedir.

Araştırmada pn yazmayı uzmanların hangi şekilde öğrendiğinin ortaya konması da önem taşımaktaydı. Gitar sanatçılarından bazıları eğitimcilerinden öğrendiklerini belirttikleri gibi, kendi kendilerine ve deneme yanılma yoluyla öğrendiklerini de belirtenler olmuştur. Müzik eğitimcileri ise önemli bir düzeyde tek başlarına değil, muhtemelen akran ve eğitimci kaynaklarından öğrendiklerini belirtmişlerdir. Bugün gitar öğrencilerinin birincil bilgi ve deneyim kaynağı olan eğitimcilerin, pn kullanımında başka kendilerinin dışında da öğrenim kaynaklarına işaret etmesi, pn kullanımında konunun bir eğitim konusu olarak ele

alınabileceğine de bir destek sağlamaktadır. Başka bir ifadeyle, pn yazma konusu sadece öğrenciye bırakılacak veya zamanla gelişir denerek ötelenecek bir eğitsel sorun değildir.

5.1.2. Terminolojik Bir Öneri “Parmak Ve Tel Seçimi”

Araştırmanın öne çıkan önemli sonuçlarından biri de gitar sanatçıları ve eğitimcilerinin üzerinde fikir birliğinde oldukları önemli bir konu pn yazmada iki eli birlikte düşünmek gerekliliğidir. Sol elde parmak seçimi ve sağ elde tel seçimi birbiriyle etkileşimde ve birbirini tamamlayan iki unsur olarak ifade edilmektedir. Benzer bir görüşü çalışmada Günenç (2019) de vurgulamaktadır. Dolayısıyla bu çalışmada çalışmanın başlığında da görüleceği gibi sol elde parmak numarası kullanımı “parmak ve tel seçimi” terimi ile alana terminolojik olarak tanıtılmıştır. Bu anlayış yeni olmamakla birlikte, ilk defa konuyu derinlemesine ele alan bu çalışmayla çerçevesi çizilerek terimsel olarak da önerilmiştir.

5.1.3. Pn Konusunda Bir Standardın Varlığı Hakkında Görüşler

Gitar sanatçılarına göre parmak numarası belirlemede belli bir standart anlayış bulunmamaktadır. Çalgı yaşantısı düşünüldüğünde müziğin bireyselliği gibi müzik yapmayla doğrudan ilintili bir konu olarak pn yazmanın da bireysel deneyimle geliştiği ve kişiye özgü yaklaşımlardan oluştuğu anlaşılmaktadır. Ancak müzik eğitimcileri bu görüşe biraz mesafeli bakmaktadırlar. Bu durum için bir görüş olarak, eğitimcilerin daha çok başlangıç aşamasında öğrencilerle çalışıyor olmaları ve davranış geliştirmek için belli kalıplarla meslek yaşantılarında çalışıyor olmaları ileri sürülebilir.

Eğitimci kimliği de taşıyan gitar sanatçılarından bazıları yazılı olan parmak numarasına uymaları konusunda öğrencilerini zorlamadıklarını ifade etmektedirler. Bazıları da açıkça herkesin gerek fiziksel el ve parmak özelliklerinden gerekse

estetik ve müzikal kavrayış farklılıklarından bu konuda özgür olduklarını düşündüklerini ifade etmişlerdir.

Müzik eğitimcileri ise yazılı parmak numarasında ısrarcı olma konusunda daha dengeli bir eğilim sergilemişlerdir. Başka bir ifadeyle bazı eğitimciler ısrarcı davranacağını söylerken, az da olsa dikkat çekici oranda bir kısmı da ısrarcı olmayacağını ifade etmişlerdir. Bu durum müzik eğitimcilerinin öğrencilerin çalgı çalma davranış ve tekniklerini geliştirme konusunda başlangıç aşamasında ısrarcı olmaları gerektiğini düşünmeleriyle açıklanabilir. Hatta böyle bir bakış açısıyla daha ısrarcı olmaları da beklenebilirdi.

5.1.4. Pn Kullanımında Müzikal Sonuç Beklentisi

Araştırmada önem taşıyan önemli bir bulgu da, pn konusunda sanatçıların sıklıkla müzikal sonuca atıf yapmasından kaynaklanmaktadır. Gitar sanatçılarının pn kullanımında öncelikle çalınan eserin müzikal olarak duyurulabilmesini amaçladıkları ve bu konuda pn seçimi yaptıkları anlaşılmıştır. Benzer şekilde doğrudan müzikal niteliği etkileyen tını, cümleme ve artikülasyon gibi müzikal bileşenlerin de müzikal sonucun oluşmasına katkı sağlayacağı için üzerinde özenli durulan unsurlar oldukları görülmüştür. Dolayısıyla gitarda pn, müziğin oluşabilmesine katkı sağlayan önemli bir unsur olarak araştırmada öne çıkmaktadır. Bundan dolayı gitar performansında son derece önemli ve hayati bir yeri olduğu açıktır.

5.1.5. Pn Kullanımında Yazma ve/veya Yazılanı Değiştirme Gerekçeleri

Soruların yöneltildiği tüm uzmanlar çeşitli gerekçelerle zaman zaman öğrencilerin çaldıkları eser veya etütlerde pn yazdıklarını ve/veya değiştirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu gerekçeler öncelikle müzikal gerekçeler olduğu kadar kolay çalmaya, gücü korumaya ve fiziksel sağlığı korumaya işaret eden ergonomi ile de

ilişkilendirilmiştir. Bazı gitar sanatçıları egzersiz olması amacıyla pn değiştirdiklerini ifade ederek, aslında konuya ilişkin bir öğretim stratejisine işaret etmişlerdir.

Pn değiştirme aynı zamanda öğrenci için bir deneme fırsatı da yarattığı için bir yandan eğitimcilerin gitar eğitimcilerinin dersler sırasında bilerek ya da bilmeyerek, pn için bir öğretim alanı yarattıkları da anlaşılmaktadır.

Ortaya konan bir gerekçenin ergonomi olması da, teknik olarak pn yazımının hem ergonomiyle doğrudan ilişkili olduğunu hatırlatmakta, hem de öğrencinin fiziksel sağlığını ve özellikle sol elde gücünü korumasını eğitimcinin önemsedğini göstermektedir.

5.2. Öneriler

Araştırma yukarıda belirtilen sonuçlarla birçok yeni çalışma olanağının önünü açmaktadır. Tümü bilimsel araştırma raporlarıyla ortaya konabilir özellikte olan aşağıdaki öneriler şunlardır:

1. Pn yazımı bir uygulama alanıdır. Öğretilebilir olması yeni öğretim programlarında yer verilmesi, yazılacak bu konuya odaklanmış metot yazımı ve bu ortaya konan ürünlerin sınanmasını gerektirmektedir. Bu konuda ki gereksinimin yapılacak deneysel çalışmalara giderilmesi önerilir.
2. Araştırmada açıkça ortaya konan pn konusunda iki elin birlikte düşünülmesi ilkesi bağlamında “tel ve parmak seçimi” konusu gitar eğitiminde daha dikkat çekici bir noktaya taşınarak bir paradigma değişikliğine neden olabilir. Bu konuda geniş örneklerle betimsel çalışmalar yapılarak, alanda iki elin ayrı unsurlar olduğuna yönelik yanlış inancın ne düzeyde olduğunun belirlenmesi önerilmektedir.
3. Pn konusu belli bir düzeyde çeşitli boyutlarıyla bu araştırmada ortaya konmuş görünmektedir. Ancak daha derinlemesine örtük kalan boyutların keşfedilmesi için kuram üretmeye yönelik araştırmalara devam edilmesi önerilmektedir.

4. Pn konusunda duyuşsal ve bilişsel alanda gömülü kuram çalışmalarından sonra, öğrencilerin ve eğitimcilerin algıladıkları unsurlar için ölçeklerle derinlemesine nicel çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Ak, Ö., Can A. A. ve Özdemir, M. (2022). Müzik öğretmenliği öğrencilerinin çalgı performansı öz-yeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (klasik gitar örneği). *Trakya Eğitim Dergisi*, 12 (1), 72-91.
- Akbulut, O. H. (2019). *AndresSegovia'dan günümüze usta gitaristlerin sağ el tekniklerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Haliç Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Akça, M. (2018). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda teknolojik araç ve bilgisayar destekli klasik gitar eğitim metodunun etkililiğinin sınanması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Edirne: Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akçay, Ö. Ş. (2011). *Gitar eğitiminde performans ölççeği geliştirme çalışması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akçay, Ö. Ş. (2015). *Gitar eğitiminde yazarak çalışma yönteminin teknik becerileri kazanmaya etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aktaş, M. S. (2017). *Başlangıç gitar eğitimi düzeyinde kullanılan yenilikçi öğretim yöntemlerinin ilköğretim öğrencileri üzerindeki etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Alihan, M. (2019). *Klasik gitardaki deşifre becerilerinin geliştirilmesine yönelik hazırlanan toplu çalma eğitiminin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Lefkoşa: Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Altunsoy, E. (2020). *Klasik gitar için çekme tekniklerinin farklı stillerde varyantlarını içeren sağ el egzersizleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Alyörük, G. (2016). Türkiye'de gitar alanında yapılan lisansüstü tezler: Bir bibliyografya çalışması. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19 (35), 55-79.
- Aras, T. (2020). *Çalgı (gitar) eğitiminde oyunlaştırma yöntemine yönelik eğitsel yazılım geliştirme çalışması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Arslanoğlu, Z. (2010). *Klasik gitar öğretim literatürünün değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Arslanoğlu, Z. (2014). *Başlangıç düzeyi özengen gitar öğretiminde Aydınlan ve Cracknell metotlarının kullanımına yönelik karşılaştırmalı bir çalışma ve bir model önerisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Atasavun, D. (2019). *Gitar eğitimcilerinin mesleki süreçleri içerisinde gitar eğitimi konusunda deneyimlerinin ve bakış açılarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Aydoğan, M. (2019). *Gitar öğrencilerinin lisans öncesi gitar eğitimleri ile lisans gitar eğitimlerinin karşılaştırılarak incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aydoğan, M., ve Demirbatır, R. E. (2020). Gitar öğrencilerinin lisans öncesi gitar eğitimleri ile lisans gitar eğitimlerinin karşılaştırılarak incelenmesi. *Art-e Sanat Dergisi*, 13(25), 276-300.
- Aykar, A. (2014). *Suzuki yönteminin Türk halk ezgileri kullanılarak başlangıç gitar eğitimine uygulanabilirliği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Baltacı, I. (2009). *7-9 yaş grubu çocuklarda gitar eğitimi ve teknikleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Basmacıoğlu, S. K. (2015). *Sol el için piyano etütleri*. Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik tezi. Eskişehir: Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Beşikçi, S. (2022). *Temel klasik gitar eğitiminin elektrogitar çalma becerilerine etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon: Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Bingöl, F. (2010). *Özengen gitar eğitiminde parmak hazırlamalı öğretim yönteminin öğrencilerin gitar çalmadaki başarılarına etkisi (Özel Çağlar Müzik Kursuörneği)*.Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bozyiğit, M. (2019). *Klasik gitar eğitiminde Türk halk müziği düzenlemelerinin kullanım durumu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Van: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Can, K. Ü. (2004). *Türkiye’de 7-9 yaş grubu çocuklarına yönelik repertuar destekli klasik gitar eğitimi programı hazırlanması ve etkililiğinin sınanması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Can, K. Ü. ve Güneç C. B. (2019). Türkiye’de gitar alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Eğitim Bilimlerinde Akademik Çalışmalar - 2019 /2* 256-273.
- Can, Ü. K. (2009). *Müzik öğretmenliği gitar öğrencileri için geliştirilen akran öğretimi programının etkililiğinin sınanması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Canbulut, M. ve Okay, H. H. (2021). Gitarda sol elde parmak numarası kullanımı hakkında müzik öğretmeni adaylarının görüşleri *.Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 27 (46), 153-167.
- Cangökçe, H. (2010). *Bekir Küçükay'ın motif örneklerinin egzersizleştirilmesi eser ve egzersizlerin teknik analizi pratik stratejileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cangökçe, H. (2016). Klasik gitarda sol el teknikleri. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 18 (1), 149-157.

- Cantürk, C. (2021). *Sergio Assad'ın 20. yy. gitar müziğine teknik ve müzikal açıdan katkıları ve Aquarelle eserinin ikinci bölümü olan Valseana'nın incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cemil, M. (2003). *Anadolu güzel sanatlar liselerinde uygulanan gitar eğitiminin öğrenci başarısı açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ceviz, B. (2014). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda uygulanan gitar eğitiminde kullanılan kaynakların incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ceviz, B. (2021). *Başlangıç düzeyinde özengen gitar eğitime yönelik kılavuz öğretim programı tasarısı ve uygulamadaki görünümü*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Creswell, J. W. (2017). *Nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi*. (Çev: H. Ekşi). Ankara: Eğitim Danışmanlığı ve Araştırmaları Merkezi.
- Creswell, J. W. and Plano Clark, V.L. (2015). *Karma yöntem araştırmaları tasarımı ve yürütülmesi*. (Çev: A. Delice). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çetindere, Ö. (2019). *Klasik gitar tekniklerine ilişkin rahat çalma yaklaşımları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çınar, O. (2005). *Çağdaş gitar eserlerinin gitar eğitim tekniklerine uygunluğunun incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çiftçioğlu, S. (2021). *Gitar Eğitiminde Birlikte Çalma Müfredatına Katkı Amaçlı Yeni Düzenleme Önerileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Dağtekin, S. (2019). *17-18. yüzyıl Fransız icra stili ve Robert de Visée örneğinde klasik gitar ile uygulanması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Dalkılıç, M. (2010). *Müzik öğretmeni adaylarının gitar çalma temel tekniklerini kazanma zorluklarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Daşer, O. (2007). *Klasik gitar eğitiminde makamsal Türk halk ezgilerinin kullanımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Denizer, G. H. (2008). *Müzik eğitimi anabilim dallarında gitar öğrencilerinin müziksel-ışitme-okuma-yazma dersi başarılarının öğretmen ve öğrenci görüşleri açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Doğru, L. ve Yöndem, S. (2009). Uluslararası deneyimli Türk klasik gitar yorumcularının gitar eğitim süreçlerini etkileyen bazı öğeler. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 6 (1), 329,342.

- Dursun, K. (2021). *Turgay Erdener'in gitar müziğine katkıları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Ergin, E. (2006). *Gitar eğitiminde karşılaşılan önkol hastalıklarına ilişkin öğrenci görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ergin, E. (2015). *Bilişüstüdüzenleme basamaklarına göre yapılan gitar eğitiminin deşifre performansı farkındalık ve tutuma etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erhan, M. (2006). *Uluslararası klasik gitar sanatçısı Ahmet Kanneçi'nin ulusal ve uluslararası çalışmalarının ülkemiz gitar eğitimine katkılarının incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erim, A. (2005). *Türkiye`de klasik gitar eğitiminde kullanılan başlangıç metotlarından bazılarının öğretme-öğrenme süreçleri açısından karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erim, A. (2009). *Video model destekli öğretimin gitar performansına etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Es, A. (2019). *20. yüzyıl klasik gitar müziğinde kullanılan efektler ve farklı çalım teknikleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Faraj, K. B. (2018). *Klasik gitar eğitiminde zihinsel uygulamanın deşifreye etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Van: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gayretli, Ş. (2022). *İşbirlikli öğrenmeye dayalı doğaçlama çalışmalarının gitar icrası ve eşikleme becerisine etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gökalp, O. (2019). *Royal Akademi`de kullanılan klasik gitar metotlarının study/etude bölümündeki çalışma parçalarının incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gültekin, V. D. (2020). *Türk bestecilerinden Esim Ertüzün Can'ın "6 Miniatur" eserinin incelenmesi ve gitar eğitiminde kullanılabilirliğinin araştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güneç, C. B. (2019). *Klasik gitarda sol el için yazılmış sistematik egzersiz önerileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güzel, C. (2021). *Okul şarkılarının eşiklenmesinde ukulele ve klasik gitarın birlikte öğretilmesine dayalı etkinliklerin ortaöğretim öğrencilerinin eşikleme becerilerine etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Halvaşı, A. A. (1992). *19. yy gitar bestecileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Halvaşı, A. A. (1999). *Ülkemiz müzik eğitiminde klasik gitar*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Han, A. (2019). *Türk halk müziği ezgilerinin caz armonisi ve stilleri bağlamında klasik gitarda kullanılabilmesine yönelik bir model önerisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- İnalöz, A. M. (2020). *Erzincan türkülerinin müzikal açıdan analizi ve gitar düzenlemeleri önerisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kalaycıoğlu, I. (2016). *Erken yaş gitar eğitimi ile ilgili öğretim materyallerinden bazılarının karşılaştırmalı analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kanneci, A. (2001). *Gitar için beste yapmış Türk bestecilerinin eğitimi ve uluslararası gitar repertuarındaki yeri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kasar, K. M. (2006). *Muğla üniversitesi öğrencilerinin "klasik gitar" ile ilgili bilgi ve tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaya, A. (2018). *2007-2017 yılları arasında Türkiye’de düzenlenen gitar festivallerinin yarışmalarının ve gitar eğitimine yönelik buluşmaların incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kaya, M. (2014). *Klasik gitarın halk müziğinde kullanımının değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Edirne: Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaynar, C. M. (2020). *Gitar eğitiminde deşifre becerilerinin geliştirilmesi konusunda uzman görüşlerinin alınması ve bu görüşlerin uygulanmasına yönelik bir deneme çalışması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon: Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Kolaoğlu, S. (2019). *Klasik gitar eğitiminde kullanılan on etüdün melodik,armonik,ritmik ve teknik yönden incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kulaoğlu, S. (1993). *Klasik gitarın Türkiye’deki konumu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Kuyumcu, K. (2017). *Türkiye’deki gitarist bestecilerin halk müziği eserlerini klasik gitara uyarlama yaklaşımlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Küçükosmanoğlu, O. H. (2006). *Eğitim fakültelerinde başlangıç gitar eğitiminde kullanılan metotların incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Merdinli, Ö. (1998). *Keman sol el tekniğinin Galamian ve Rus okullarından örneklerle incelenmesi*. Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öncel, B. M. (2021). *Klasik gitar eğitiminde ulusal müziklere yer verilmesinin öğretim ilkeleri açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Van: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Önder, C. (2009). *Eğitim fakültesi müzik eğitimi öğretmenliği anabilim dalı klasik gitar öğrencilerinin çalışma alışkanlıkları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdek, A. (2013). *Gitar eğitiminde makamsal nitelikli eserlerin seslendirilmesine yönelik hazırlanan alıştırma performans etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Özdemir, M. (2014). *Müzik öğretmenliği klasik gitar eğitimi dersi için eklettik bir model önerisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öztutgan, K. (2015). *Ziya Aydıntan'ın hayatı, eserleri ve gitar eğitimine katkıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ordu: Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztutgan, K. (2018). *Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda klasik gitar deşifresini geliştirmeye yönelik bir metot önerisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öztutgan, Z. (2016). Türkiye'de gitar alanında yapılan lisansüstü tezlerin analizi ve değerlendirilmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 10 (1) 684-708.
- Öztutgan, Z. ve Öztutgan, K. (2018). Klasik gitar eğitiminde parmaklandırma (fingering) yaklaşımları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Art-e Sanat Dergisi*. 21,115-133.
- Özyörük, E. (2014). *Başlangıç gitar eğitiminde sağ el öncelikli öğretimin öğrenci başarısına etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Rende, E. (2006). *Francisco Tarrega'nın klasik gitar eğitimine katkıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sili, L. H. (2020). *AgustinBarrios'un eserlerinin müzikal özellikleri ve bestecinin kişisel icra yöntemlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Süalp, E. (2014). *Johann Sebastian Bach'ın altıncı eşliksiz viyolonsel süiti'nin (BWV1012) klasik gitarla icra edilebilmesine yönelik bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Şahin, C. (2020). *Güzel sanatlar lisesi çalgı eğitimi gitar ders kitaplarındaki klasik dönem etüt ve eserlerin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Şahin, G. (2008). *Güzel sanatlar eğitimi ana bilim dalı müzik eğitimi bilim dalı bireysel çalgı-gitar eğitim programı ile Rodriguez Arenas'ın "la escuela de la guitarralibro 1" metodunun örtüşme durumu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şahin, H. N. (2020). *Güzel sanatlar liseleri gitar dersi öğretim programının ve 9. sınıf ders kitabının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde: Şehit Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şenel, F. M. (2021). *Apoyando ve pikado tekniklerinde sağ el parmaklarının kinematik analizi ve karşılaştırması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şişman, Ç. (2010). *Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi müzik eğitimi bölümlerinde ve devlet konservatuarlarında lisans düzeyinde yaygın olarak kullanılan viyolonsel sol el ile ilgili metotların analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tabak, C. (2016). *Klasik gitar öğretiminin makamsal içerikli etüt ve eserlere uygulanabilirliği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tepe, S. (2010). *Müzik öğretmenliği programında bireysel çalgı eğitimi-gitar öğrencilerinin mesleki yeterlik algılarının değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tezcan, B. (2019). *Yaygın müzik eğitimi kurumlarındaki klasik gitar eğitiminin bireylere katkılarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Edirne: Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tokatlı, E. (2021). *Julian Bream'in 20. yy. klasik gitar repertuarına katkıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tokgöz, H. (2019). *Kontrabas çalmaya yeni başlayanlar için sağ el ve sol el teknikleri, duruş pozisyonları, metod ve egzersiz önerileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi.
- Tunçkılıç, M. ve Yokuş, T. (2022). *Müzik eğitimi anabilim dalında gitar eğitimi alan öğrencilerin gitar eserlerini ezberlemeye ilişkin tutum ve eğilimleri*. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8 (1), 62-81.
- Turhal, E. (2017). *Gitar eğitiminde video kaydı ile yapılan öz düzenlemeli öğrenmenin performansa etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Türk Dil Kurumu. (1998). *Türkçe sözlük* (9. baskı). Ankara.
- Uluocak, S. (2015). *Türkiye'de Cumhuriyet'in ilk elli yılında klasik gitar eğitimi: Paleologos ve öğrencileri*. *Sahne ve Müzik*. 1, 60-80.
- Uluocak, S. ve Tufan, E. (2010). *Öğretmen çalgısı olarak gitar kullanımının ilköğretim öğrencilerinin müzik dersi başarısına etkisi*. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 18 (2), 597-606.

- Uluocak, S. A. (2003). *Müzik öğretmenliği ana bilim dallarında bireysel çalgı-gitar öğretim elemanları ve öğrencilerinin gitar eğitimi hakkındaki görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Varış, A. Y., Akbulut, F. ve Altıncı, Ç. (2016). Gitarda geçişli parmak yapılandırmasının öğrencilerin çalma becerilerine etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 5(15), 135-145.
- Yemen, H. (2017). *Klasik gitar eğitiminde kullanılan teknikler ve bu tekniklerin öğretiminde kullanılan etütler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldıran, G. (2010). *Bireysel çalgı gitar eğitimine yönelik oluşturulan bir ‘‘eser çalışma modeli’’ önerisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde: Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yılmaz, H. (2021). *Ters yüz öğrenme modeline dayalı gitar eğitimi ve eşlikleme dersinin motivasyona, tutuma ve eşliklemeye etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yiğit, N. ve Özdek, A. (2010). Özengen müzik eğitiminde klasik gitar eğitimi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 28, 313-329.
- Yokuş, T. (2010). Dizgeli eğitime dayalı gitar dersi öğretim programının öğrencilerin başarı düzeyine etkisi. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 1, 139-156.
- Yokuş, T. (2010). Üstbilişin gitar performans başarısına etkisi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 31, 161-175.
- Yungul, O. (2018). *Web tabanlı uzaktan eğitimin çalgı (gitar) eğitiminde uygulanabilirliği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

EKLER

Ek 1:Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

Soru 1. Parmak ve tel seçiminde belli bir standart anlayış/yaklaşım var mı? Sizin yaklaşımınız nelere dayanmakta?

Soru 2. Bireysel performanslarınızda hangi nedenlerle parmak numarası yazıyor veya değiştiriyorsunuz?

Soru 3. Siz parmak numarası yazmayı nasıl öğrendiniz? Nasıl öğrendiğinizi hatırlıyor musunuz?

Soru 4. Öğrencinizle çalışırken onun için (çalma zorluğu, müzikal nedenler vb. bağlı olarak) parmak numarası değiştiriyor musunuz?

Soru 5. Öğrencilerinizin belirlenmiş olan parmak numaralarına uymaları konusunda ne derecede ısrarcısınız? Yanlış parmak numarası kullandıklarında doğruya yönlendirmek için neler yapıyorsunuz?

Soru 6. Öğrencileriniz kendi başlarına parmak numarası yazabiliyor mu?

Soru 7. Sizce öğretilebilir bir konu mudur? Yoksa bir gitaristin kendi kendine öğreneceği bir konu mudur?

Soru 8. Siz öğrencinize parmak numarası yazmaları konusunda bir eğitim/ bir sorumluluk veriyor musunuz?

Soru 9. Bunun için kendi geliştirdiğiniz bir yaklaşım var mı? Bir nota, etüt, küçük bir çalışma kesiti vb. materyal kullanıyor musunuz?

Soru 10. Sizce, gitar eğitiminde parmak numarası yazımı konusunda öğrenciler için geliştirilmiş bir yöntem gerekliliği var mı?

EK 2: Anket Soruları

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.	“Parmak numaralarını belirlerken, tel seçimini de birlikte düşünmek gerekir” görüşüne ne derecede katılıyorsunuz?					
2.	“Gitarıda uygun parmak numaralarının seçimi, öğrencinin kendi kendine öğreneceği bir konudur” görüşüne ne derecede katılıyorsunuz?					
3.	“Gitarıda uygun parmak numaralarının seçimi bir öğretim konusudur ve bu konuda bir eğitimciye gereksinim vardır” görüşüne ne derecede katılıyorsunuz?					
4.	“Gitarıda parmak numarası seçiminde belli bir anlayış/yaklaşım vardır” görüşüne ne derecede katılıyorsunuz?					
5.	“Ben parmak numaralarını yazmayı tek başıma öğrendim” görüşüne ne derecede katılıyorsunuz?					
6.	Öğrencileriniz için parmak numaralarını değiştiriyor musunuz?					
7.	“Öğrencilerim eserlerin üzerinde belirlenmiş parmak numaralarına kesinlikle uymak zorundadırlar” görüşüne ne derecede katılıyorsunuz?					
8.	“Öğrencilerim kendi başlarına parmak numarası yazabilirler” görüşüne ne derecede katılıyorsunuz?					
9.	“Öğrencilerime parmak numaralarını yazmaları konusunda sorumluluk/ödev veriyorum” görüşüne ne derecede katılıyorsunuz?					
10.	“Gitar öğrencileri için parmak numarası yazma konusunda geliştirilmiş belli bir yöntem gereksinim bulunmaktadır” görüşüne ne derecede katılıyorsunuz?					

